

دیدگاه کارشناس

Didgahe
Karshenas

کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان فارس

فصلنامه خبری، تحلیلی، آموزشی، پژوهشی، شماره ۳، بهار ۱۴۰۰، قیمت ۱۰۰۰ تومان

الْعَدْلُ أَفْضَلُ مِنَ الشَّجَاعَةِ لِأَنَّ النَّاسَ لَوْ اسْتَعْمَلُوا
الْعَدْلَ عُمُومًا فِي جَمِيعِهِمْ لَا سْتَغْنُوا عَنِ الشَّجَاعَةِ؛

عدالت بهتر از شجاعت است زیرا اگر مردم عدالت را برای یکدیگر
بکار گیرند از شجاعت بی نیاز من شوند.

شرح نهج البلاغه ج ۲۰، ص ۳۳۳، ح ۸۱۶

فهرست

۲	سخن آغازین (محمد حسین دادخواه)
۳	گزارش دیدار با رئیس کل دادگستری فارس (روابط عمومی دادگستری فارس)
۵	نقش قاعده فقهی تحریم در اظهارنظر کارشناسی (نعمت الله اعتمادی)
۷	کدشناسائی خودرو VIN (اسعد استیفایی)
۱۰	تأثیر نظر کارشناس در اجرای ماده ۱۰۰ قانون شهرداری (علی اصغر عزیزانی)
۱۴	مسئولیت مدنی در ورزش (اصغر حقیقی)
۱۹	آتش زدن مزارع و مراتع؛ معایب و راهکارها (امید ابراهیم پور)
۲۲	معرفی اتوماسیون اداری کانون کارشناسان رسمی دادگستری (محمد کاظم صادقی)
۲۴	ضرورت بکارگیری راهکارهای نوین مدیریت سیلاب شهری (اردوان نیکنام)
۲۶	اهداف و اهمیت بازیافت زباله های شهری (فاطمه توسل)
۲۸	آشنایی با روش های سرمایه گذاری در بازار بورس (حسین حسنی)
۳۰	ضرورت تشکیل شرکت های توانمند در حمل و نقل جاده ای (مصطفی اکرامی نیا)
	فرهنگی
۳۳	دیابت یا مرض قند (اسدالله حبیب)
۳۶	یاد و خاطره
	نکاهی به مهمترین اقدامات کانون کارشناسان فارس در سال ۱۳۹۷
۳۸	مهمترین اقدامات کانون کارشناسان فارس در سال ۱۳۹۷ (واحد روابط عمومی کانون)

نشریه "دیدگاه کارشناس" در ویرایش و خلاصه نمودن مطالب ارسالی آزاد بوده و نظرات عزیزان در بیان برخی مطالب لزوماً به معنای دیدگاه این نشریه نمی باشد و صحت و سقط مطالب درج شده به عهده نویسندهان محترم است.

صاحب امتیاز: کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان فارس
 مدیر مسئول: مهندس محمد حسین دادخواه
 شورای سیاست گذاری: دکتر سید محسن مرشدی - مهندس سید امیر پیروز مرعشی
 مهندس احمد رضا کشتکاران
 مدیر اجرایی و روابط عمومی: زهرا بازیار
 شورای نویسندهان: مهندس علیرضا صدیقی - مهندس غلام حسین هوشمند سروستانی - سرشنگ
 نعمت الله اعتمادی - مهندس احمد علی فرهام - مهندس فرزاد رئیس زاده - مهندس ناصر ابونصر شیرازی
 طراح و سفچه آرا: فرید قزلباش
 ویراستاران: افروز نجابتیان
 لیتوگرافی: چاپ و صحافی: مجتمع چاپ دنیا

۱۲۴ داخلی ۷ - ۳۶۲۹۱۵۳۶
www.kkrdf.com
 kkrdfars@gmail.com

آدرس: فارس - شیراز - خیابان قصردشت - آسیاب قوامی - جنب انتقال خون
 کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان فارس

سخن آغازین

محمد حسین دادخواه

رئیس کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان فارس

مدیر مسئول فصلنامه دیدگاه کارشناس

به نام خداوند جان و خرد

به شکرانه حضور با شکوه یاران در مجمع عمومی سال ۱۳۹۸ کانون کارشناسان، فرصت را غنیمت شمرده از طرف ارکان کانون و مجموعه کانون فارس و اصحاب نشریه "دیدگاه کارشناس"، مراتب سپاس و قدردانی را به تمامی عزیزان به علت حضور در مجمع عمومی کانون کارشناسان تقدیم داشته و دیگر بار بر اهمیت تشکیل مجمع عمومی، که مظهر خرد و تصمیم‌گیری جمعی و برآیند هم افزایی حاصل از پذیرش تصمیم‌گیری جمعی است، تأکید کرده و هماهنگی و همکاری فعالانه اعضای کانون برای رسیدن به تصمیم مناسب را می‌ستایم.

همچنان که برای هدایت مؤثر، اتخاذ تصمیم بموقع و دقیق ضروری است، طراحی و پیاده‌سازی استراتژی کارآمد و موفق نیز نیازمند تصمیم‌گیری جمعی متفق یا همان برآیند هم افزایی هاست.

علاوه بر مجمع عمومی، سایر گردهمایی‌ها، نشست‌ها و هم اندیشی‌های متدالو در کانون و نیز نظرات و دیدگاه‌های انعکاس یافته در "نشریه دیدگاه کارشناس" بر حسب اقتضا و جایگاه خود، بمثابه حلقه‌های زنجیره خرد جمعی هستند؛ امید است مجموعه کانون کارشناسان رسمی دادگستری که دارای با سابقه ترین علمداران کارشناسی کشور است، همچون همیشه، همسو با قوانین و اتکا به آخرین دستاوردهای علمی و تجربی در نهایت شایستگی با نظرات صائب، دقیق و صادق کارشناسی، خدمت رسان دستگاه محترم قضا و کشور عزیزمان باشد.

گزارش دیدار اعضای هیئت مدیره کانون کارشناسان با حجت الاسلام سید کاظم موسوی

رئیس کل دادگستری استان فارس

به گزارش روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی دادگستری فارس، در نخستین دیدار اعضای هیئت مدیره با رئیس کل جدید دادگستری فارس در ابتدای سال جاری، طرفین درخصوص عملکرد و اهداف کانون و نحوه تعامل دو مجموعه با یکدیگر به بحث و گفتگو پرداختند.

در ابتدا، مهندس دادخواه رئیس کانون کارشناسان، ضمن تبریک به جهت حسن انتخاب حجت الاسلام والملمین سید کاظم موسوی بعنوان رئیس کل دادگستری فارس، گزارشی از عملکرد کانون در دوره اخیر ارائه داد و ضمن آن به موضوعات سیستم ارجاع کارشناسی، برگزاری کلاس‌های آموزشی و نشستهای تخصصی در کانون، کاهش اطاله دادرسی در موارد ارجاع کار از سوی کانون، حضور کانون در رویداد سیل شیراز براساس وظیفه انسانی و همچنین سرعت عمل در ارزیابی پرونده‌های کارشناسی این حادثه اشاره کرد.

در ادامه این دیدار، حجت الاسلام والملمین موسوی رئیس کل دادگستری فارس، در بیان رویکرد مجموعه قضایی استان با کانون کارشناسان اظهار داشت: کانون کارشناسان، مجموعه‌ای با سابقه و دارای جایگاه شناخته شده است و این موضوع موجب شاخص بودن کانون کارشناسان دادگستری شده است.

نماینده عالی قوه قضائیه افزود: دیدگاه‌های تخصصی کارشناسان عمق نگاه قضات در رسیدگی به پرونده‌های تخصصی بیشتر و زمینه تحقق عدالت را بیش از پیش فراهم می‌کند.

رئیس سورای قضایی استان فارس در ادامه؛ جامعه متخصص و کارشناسان رسمی دادگستری را یاری‌گر قضات در احقاق حق و اجرای عدالت دانست و با بیان اینکه نظرات کارشناسی چشم قضات را بر روی ابعاد تاریک پرونده‌های تخصصی روشن می‌کند و نقاط تاریک را در راستای تحقق عدالت آشکار می‌سازد افزود: همین امر باعث شده است تا نظرات این جامعه متخصص در امر قضات با تأیید مقام قضایی، قرینه صدور حکم قرار گیرد.

وی اعتماد قضات به دیدگاه‌های تخصصی کارشناسان و همچنین تأثیر این نظرات در صدور آراء در محاکم را بیانگر مسئولیت خطیر و حساس کارشناسان در اظهار نظرهای تخصصی دانست و تصریح کرد: نظر کارشناسان رسمی دادگستری در سرنوشت و تصمیم‌گیری مقام قضایی نقش بسزایی دارد چرا که اظهار نظر صحیح کارشناسان به اجرای عدالت، احقاق حق و نظم دهی و ایجاد امنیت پایدار کمک خواهد کرد.

رابطه دادگستری فارس با کانون کارشناسان فارس وسیع تر خواهد شد، بنابراین پیرو بخشنامه ای که ریاست وقت دادگستری استان به کلیه مجموعه های قضایی ابلاغ کردند این روند بسیار بهتر از گذشته ادامه پیدا خواهد کرد.

این مقام ارشد قضایی کارشناسی را جایگاهی سخت و پر مسئولیت ارزیابی کرد و افزود: کسانی که می خواهند گام در این عرصه بگذارند باید از ویژگی های اخلاقی برجسته و تقوای الهی برخوردار باشند و علاوه بر آن از بنیه علمی و اطلاعات به روز در رشته های تخصصی خود مطلع باشند.

وی در ادامه افزود: حق الناس چیزی است که خدا از آن نمی گذرد و حتی ممکن است فرصت حیلت طلبیدن برای افراد نیز حاصل نشود، بنابراین بهتر است دقت گردد نظرات کارشناسی دقیق و عالمانه ارائه شود تا مراجع قضایی هم بتوانند به آن استناد کنند.

رئیس شورای قضایی استان همچنین بر پایبندی و تعهد به استقلال کارشناسان و نفوذناپذیری این قشر تاکید کرد و خاطرنشان ساخت: کارشناس متعهد و با تقوا باید استقلال، شجاعت و قاطعیت خود را حفظ و تنها رضایت پروردگار متعال را در اظهار نظرهای خود مدنظر قرار می دهد.

حاجت الاسلام و المسلمین موسوی در بخش دیگری از سخنان خود در جمع اعضای هیئت مدیره کانون کارشناسان ضمن قدردانی از نوع عملکرد کانون فارس در حادثه سیل فوروریین ماه در شیراز، با اشاره به اهمیت این حرکت انسانی گفت: در این حادثه، انجام کارشناسی پرونده های سیل بصورت رایگان از سوی کانون کارشناسان استان فارس، موجب تأثیرگذاری مثبت در سایر بخش ها شد.

وی همچنین بر اهمیت امر آموزش و به روز بودن دانش کارشناسان تأکید کرد و خواستار توجه ویژه به موضوع آموزش در مجموعه کانون همانند گذشته شد.

این مقام عالی قضایی، در خصوص همکاری بیش از پیش این دو مجموعه بیان داشت: رابطه دادگستری فارس با کانون کارشناسان فارس وسیع تر خواهد شد، بنابراین پیرو بخشنامه ای که ریاست وقت دادگستری استان به کلیه مجموعه های قضایی ابلاغ کردند، این روند بسیار بهتر از گذشته ادامه پیدا خواهد کرد.

رئیس کل دادگستری فارس همچنین تصریح کرد: خوشبختانه اخیرا اطاله دادرسی به حداقل رسیده است و بخشنامه ارجاعات به کانون، بخشنامه صحیحی است که در سالم سازی مجموعه مؤثر است.

نقش قاعده فقهی تحذیر (هشدار) در اظهارنظر کارشناسی

سرهنگ نعمت الله اعتمادی

کارشناس رسن دادگستری در رئیسه

امور وسائل نقلیه مونوزی زمین

دفاعی دارد بیان کند تیر اسداز اظهار می کند: قبل از برتاب فلاخن به مصدوم هشدار داده و از وی خواسته از سر برتاب خارج شود ولی او توجه نکرده است. حضرت علی تیر اسداز را بری از مستولیت دانسته و فرموده هر کس هشدار دهد معدوم است و این حکمیت با عبارت (قد اعذر من حذر) بعنوان یک قاعده فقهی، حقوقی مطرح گردیده و بعنوان قاعده (تحذیر) شناخته می شود. مفهوم کلی قاعده این است که اگر کسی قبل از انجام هر کار مشروع و مخاطره آمیز، هشدار لازم و موثر را بدهد چنانچه هشدار گیرنده به رغم متوجه شدن و توانایی فرار، از منطقه خطر دور نشود یا به هشدار توجه نکند و در اثر رفتار هشدار دهنده صدمه بینند مستولیت متوجه هشدار دهنده نیست.

لازم به توضیح است که اولاً نوع هشدار در موقعیت های زمانی و مکانی مختلف متفاوت است. نایاب در بعضی موارد استفاده از یک نوع هشدار کفاست می کند و در برخی موارد کاربرد یک یا جند نوع هشدار لازم است که معمولاً با آخرین نوع هشدار، موثر بودن هشدار بسته به موقعیت مرحله از هشدار عملی نشود قاعده تحذیر تحقق پیدا نمی کند. ثالثاً معیار موثر بودن هشدار بسته به موقعیت زمانی و مکانی و قانون خاص آن، میزان تأثیر هشدار مشخص می گردد و با توجه به اینکه بعضاً با عدم وجود قانون خاص و با ساخت بودن آن مواجه هستیم نظر کارشناس در اولویت قرار می گیرد. البته معیارهای عرفی هم می تواند در برخی از موارد کمک کند ولی در نهایت علم ثانی است که با توجه به معیارهای قانونی، عرفی، اظهارنظر کارشناس و شرایط و اوضاع موجود عبارت به صدور رأی می تواند.

هشدارهایی که بمنظور بازدارندگی مورد استفاده قرار می گیرد عبارتند از:

- ۱- هشدار شنیداری - ۲- هشدار دیداری - ۳- هشدار عملی
- در هشدار شنیداری می توان به مواردی در قانون بکار گیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری مصوب ۱۳۸۱/۴/۲۰، آیین نامه اجراتی راهنمایی و رانندگی و آیین نامه اینستین معاون و سایر آیین نامه های ذی ربط اشاره کرد.

کارشناسان معمولاً در اظهارنظر کارشناسی از منابع و مستندات فاکتوسی مرتبط استفاده می کنند. هر چند این منابع و مستندات پشتونه ای برای اظهارنظر کارشناسی و مصدور دای فانی محکمه است لیکن کاهش اوقات در برخی از بروندۀ ها اظهارنظر کارشناسی به تنها یعنی تواند بطور کامل حق مطلب را ادا کند و در اجرای عدالت نقش خود را اداء نماید؛ برای مثال چنانچه در معبری که در دست ساخت است یا اقدامات بهسازی عبور با نصب علائم هشدار دهنده در حال اجرای این اقدامات، حادثه ای بوقوع بیرونی: کارشناسان و سائل نقلیه مربوطی زمینی؛ آیین نامه اجراتی راهنمایی و رانندگی و کارشناسان حوادث ناشی از کار؛ قانون کار و آیین نامه های مربوطه را مبنای اظهارنظر خود قرار داده و در این راستا پس از وقوع حادثه را ناشی از می احتیاطی مسئول یا مسئولین مربوطه اعلام می کند. حال آنکه در چنین وضعیتی نشانه ای از علائم هشدار و اقدامات هشدار دهنده وجود داشته؛ در این حالت و هنودهای فقهی در قالب قواعد فقهی می تواند به کمک کارشناس و قانی مکمل شناخته و آنها را در اظهارنظر کارشناسی و صدور رأی و نهایتاً برقراری عدالت یاری نماید.

بمنظور توجیه عرايض فوق نخست تعریفی از قواعد فقه ارائه و سپس به تبیین موضوع خواهیم برداخت:

فقها، حقوقدانان و اساتید علم فقه هر یک تعریفی از قاعده فقهی دارند ولی در یک تعریف ساده می توان گفت قاعده فقهی عبارتست از حکم کلی فقهی که در اینوای مخالف قاعده با موضوعات متعدد بکار می رود مثل "قاعده لاترر" ^۱ و قاعده دیگری در قواعد فقه وجود دارد به نام قاعده تحذیر که مورد نظر نگارنده در این تکارش است و اینکونه تعریف می شود: معنای لغوی تحذیر بر حذر ساختن، ترساندن و بوهیز دادن است و دلیل استنادی آن هم روایتی از حضرت علی(ع) به نقل از امام صادق(ع) است که فرمودند:

در زمان حضرت علی کوکاتی با فلاخن هایشان ^۲ با هم بازی می کردند. یکی از کوکاتیان با فلاخن تیری می اندزاد این تیر بر سا دندان دوستش برخورد می کند و دندان وی را می شکند. بعد از این مصادفه حضرت علی مراجعت می کند، حضرت علی از تیر اسداز می خواهد اگر دلیلی و می

- ۴- قاعده تحریم با قاعده تسبیب ارتباط دارد.^۷
- ۵- تحقق قاعده تحریم متوط به مشروعت رفتار هشداردهنده، موسر بودن هشدار و امکان گرفتار از منطقه حظر برای هشدارگیرنده است.
- ۶- در مواد ۵۰۹ و ۵۱۰ قانون مجازات اسلامی و اصل ۱۶۷ قانون اساسی و دیگر قوانین خاص امکان استناد به قاعده فوق و اظهارنظر کارشناسی و حل و فصل دعاوی مربوطه وجود دارد.
- ۷- قاعده تحریم باقیه ای است که می‌تواند به همراه دانش، تجربه و تخصص کارشناس در خدمت اجرای عدالت قرار گیرد.

پی‌نوشت:

- ۱- قاعده لامسرا به معنی نلس مشروعت هر گونه سر و سزار در اسلام است. از آین قاعده به قاعده سر، قاعده سر و سزار، قاعده لامسرا و لامسرا و قاعده نلس فبرونیز تعبیر می‌شود.
- ۲- فلاخ و سلنه ایس بوده که در آن سنگ قرار می‌داده و پرتاب می‌کردند.
- ۳- سبب غیارت است از واژه کردن صور به مال غیر که فعل و منشاء صور بوسیله خود فاعل نسبت به هدف اعمال نشده باشد بلکه بر اثر تغییر و بسیاری انس و غلت و عدم اختیاط فاعل صوری متوجه غیر گردد؛ مثل اینکه زنجیر سگ، راحکم نیتند و سگ رها شده و به عابرین حمله کند.

منابع:

۱- فرهنگ معین

۲- قواعد فقه ابوالحسن محمدی

۳- جایگاه فقهی هشدار؛ حمیدرضا حاجیزاده؛ حسین زینالی نسوانی

۴- قانون مجازات اسلامی؛ عاطله زاده

۵- آین نامه اینست کار در ارتفاع مصوب ۱۷/۱۱/۱۳۸۹

۶- آین نامه اینست ساختمان کارگاه ها مصوب ۱۳۹۰

۷- آین نامه علامه اینست کار در ارتفاع ها مصوب ۸/۱۳۸۷

۸- آین نامه راهنمایی و رانندگی مصوب ۱۶/۳/۱۳۸۴

۹- قانون اساسی جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۵۸

در هشدار دیداری با نشان دادن و در معرض دید قرار دادن علامت و مانوشه ای که هشدار می‌دهد مانند: برخی از علامه راهنمایی و رانندگی یا درج عبارات هشداردهنده روی بوجه یا تابلو و نسب در مکان های خاص یا روی بعضی کالاهای تولیدی یا بسته بسته شده اقدام به اعلام هشدار به مخاطب می‌شود. نمونه هایی از این هشدار در فرازهایی از آین نامه علامه اینست در کارگاه ها مصوب ۱۳۸۷/۰۴/۰۸، قانون ۱۳۸۷/۰۴/۰۸، آین نامه اجرائی حمل و نقل مواد خطرناک مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ و دیگر آین نامه های مرتبط می‌باشند.

هشدار عملی به دو طریق انجام می‌شود یکی آنکه هشداردهنده بطور عملی و مستقیم از انجام عملی یا ترس عملی جلوگیری نماید مانند آنکه وقتی مجری کار از دستگاه بالایر سیار استفاده می‌کند یا بسته از تردید افراد متفرقه در حرجیم دستگاه جلوگیری نماید و دیگر آنکه هشدار دهنده به هنگام هشدار دادن از دیگر هشدارها نیز کمک بگیرد. در این رابطه رهنمودهایی در موبایل آین نامه اینست ساختمان کارگاه ها مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۰۳ و آین نامه حفاظتی کارگاه های ساختمانی مصوب ۱۳۸۱/۰۶/۰۹ دیده می‌شود.

در هر حال قاعده فوق قاعده ای است که با انواع مسئولیت کیفری، مدنی و انتظامی رابطه دارد و تحقق آن با رفع مسئولیت هشداردهنده بوسیله رفع مسئولیت کیفری همراه است.

نتیجه:

- ۱- قاعده تحریم منته، فقهی دارد و می‌تواند بعنوان یک قاعده فقهی، حقوقی کاربرد داشته باشد.
- ۲- اعتبار آن به روایتی است که با واسطه‌ی چند راوی مورد اطمینان توسط بر جسته ترین فقهای شیعه نقل شده است.
- ۳- این قاعده ضمن داشتن حکم شرعی از نظر عقلی نیز قابل پذیرش است.

دیده‌گاران

کد شناسائی خودرو VIN Vehicle identification number

تیمسار اسعد استیفایی
عضو شورای عالی و هیات مدیره کانون کارشناسان رسمی
دادگستری تهران

تاریخچه

در اواسط دهه ۱۹۵۰ سازندگان خودرو الصاق و حک کردن شماره شناسائی بر روی ماشین‌ها و قطعاتشان را آغاز کردند، نخستین هدف vin ارائه توصیفی دقیق از وسیله نقلیه به هنگام تولید انبوه بوده است، شماره شناسائی وسیله نقلیه برای اولین بار در فوریه سال ۱۹۷۷ در Iso^۱ (سازمان جهانی استاندارد)^۲ ثبت گردید و در ایران نیز تحت عنوان استاندارد ۳۷۷۹ در سال ۱۳۸۳ برای تریلرها و استاندارد ۶۳۱۵ مصوب سال ۱۳۸۹ برای خودروهای جاده‌ای تدوین شد.

در سازمان جهانی استاندارد برای شناسایی و اصالت و سلامت وسایل نقلیه موتوری، بارکش‌ها (تریلرها) و موتورسیکلت‌ها طراحی شده و از قسمت‌های مختلفی تشکیل شده است.

این کدها برای هر خودرو منحصر بفرد بوده و امکان اینکه دو خودرو کد شناسائی vin یکسان داشته باشند وجود ندارد. در کشورهای پیشرفته با استفاده از سیستم Autocheck خریداران با پرداخت مبلغی می‌توانند از سوابق خودرو مورد معامله مطلع شده و از کلاهبرداری و سوءاستفاده فروشنده‌گان بدین ترتیب جلوگیری می‌شود. برای این کار با وارد کردن vin خودرو به سیستم Autocheck گزارش سابقه خودرو از سیستم درخواست می‌شود و سیستم اطلاعات درخواستی را جستجو نموده و گزارش سوابق اتومبیل را ارائه می‌دهد.

شماره شناسایی خودرو یا همان vin در حقیقت مانند شماره شناسنامه، اثر انگشت یا کدمی برای افراد است و با استفاده از آن کد می‌توان اطلاعات زیادی در مورد خودرو مورد نظر بدست آورد.

تشریح علائم بگار رفته در کد vin :

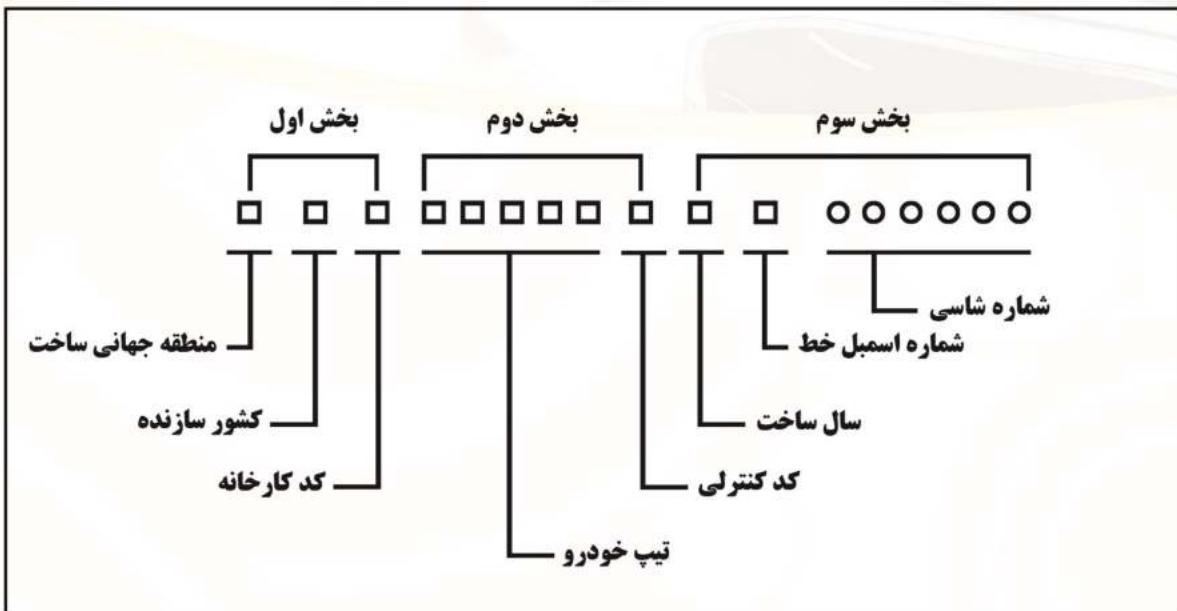
کد vin ترکیبی از حروف و اعداد است که هر یک دارای معانی خاصی هستند. از حروف (Q. O. I. Q.) به علت تشابه استفاده نشده ولی اعداد ۰ تا ۹ همواره مورد استفاده است. کد vin مجموعاً دارای ۱۷ شاخصه می‌باشد که در جدول زیر مشخص شده است.

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----

هفده شاخصه مذکور در سه بخش قابل تفکیک است:

۱- کاراکتر یا شاخصه ۱ از سمت چپ؛ مربوط به منطقه جهانی سازنده خودرو

۲- کاراکتر یا شاخصه ۲ از سمت چپ؛ مربوط به کشور سازنده خودرو

۳- کاراکتر یا شاخصه ۳ از سمت چپ؛ مربوط به کد کارخانه

۴- کاراکتر یا شاخصه ۴ تا ۸ گویای مشخصاتی نظیر مدل خودرو، وزن و تعداد سیلندر است.

۵- کاراکتر ۹ مربوط به کد کنترل است.

۶- کاراکتر ۱۰ نشاندهنده سال تولید خودرو است؛ مثلاً عدد ۸ نشانگر تولید خودرو در سال ۲۰۰۸ است این کاراکتر در سال ۲۰۱۰ بصورت حروف نمایان شده، بدین ترتیب که در سال ۲۰۱۰ بجای رقم از حرف A و در سال ۲۰۱۱ از حرف B برای نمایش دادن سال تولید استفاده شده است.

شاخصه ۱۲ تا ۱۷ نیز سریال خودرو را در بر دارد؛ که این چهار شاخصه آخر در تمام خودروها بصورت عدد است؛ کد vin هر سی سال یکبار عوض می‌شود.

محل حک شدن کد VIN یا شماره شناسایی خودرو

۱- ستون در سمت راننده

۲- محفظه موتور

۳- زیر شیشه جلو راننده

گرچه ممکن است شما سال‌ها بدون داشتن کد vin از خودروی خود بدون برخورد با مشکلی استفاده کرده باشید، اما موارد خاصی وجود دارد که داشتن این کد برای شما حیاتی خواهد بود؛ اولین کاربرد آن در هنگام خرید قطعات جانبی اصلی شرکت سازنده خودرو است چرا که اکثر قطعات جانبی از طرف شرکت‌های سازنده بر اساس شماره vin به بازار عرضه می‌شوند لذا برای خرید قطعه یدکی داشتن شماره vin ضروری است، همچنین اگر خودرو مورد سرقت قرار گیرد برای تکمیل گزارش پلیس، ارائه شماره vin ضروری است و دیگر آنکه در موقع خرید خودرو دست دوم با بررسی vin می‌توانید از صحت و اصالت یا تغییر در ارکان اساسی خودرو اطلاع حاصل کنید.

در خاتمه یادآوری می‌شود که از سوی واحدهای شماره گذاری نیروی انتظامی برای شناسایی هر وسیله نقلیه یک vin اختصاص یافته که در پشت کارت مشخصات وسیله نقلیه و شناسنامه مالکیت خودرو درج شده است. کد vin ثابت بوده و با تعویض پلاک یا تغییر مالکیت عوض نمی‌شود از این رو شناسایی این کد توصیه می‌شود.

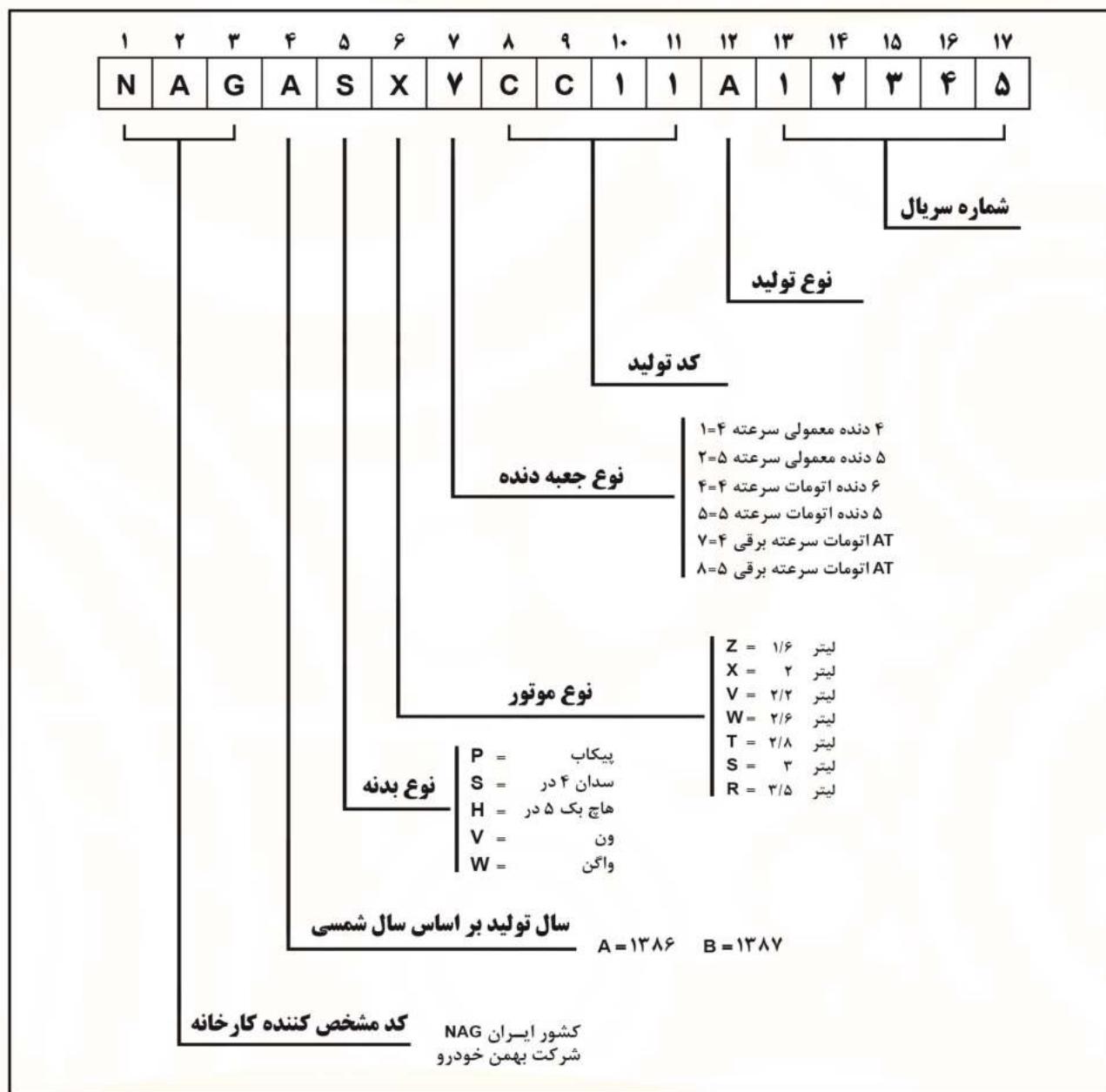

دیگاه ها رشاس

در زیر نمونه ایی از توجیه ترکیب vin آمده است:

سیستم شماره گذاری بهمن خودرو

1-Iso=international standard organization

۲- این سازمان بمنظور یکپارچه سازی و تدوین استانداردهای بین المللی در سال ۱۹۲۶ در ژنو تأسیس گردید. هدف این سازمان ایجاد قوانین، قواعد و معیارهایی است که برآسان آن بتوان امور مربوط به سازمان ها و شرکت ها را بررسی، مطالعه و مقایسه کرد. این سازمان دارای ۱۶۴ عضو بوده که موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران نیز بعنوان نماینده جمهوری اسلامی ایران یکی از اعضای اصلی و فعال آن است.

تأثیر نظر کارشناس در اجرای ماده ۱۰۰ قانون شهرداری

مهندس علی اصغر عزیزخانی
کارشناس رسمی دادگستری در رشته راه و ساختمان

مواردی که در کمیسیون ماده ۱۰۰ از کارشناس پرسیده می‌شود:

۱- اعلام نظر درخصوص رعایت اصول فنی در یک ساختمان

اصول فنی شامل استحکام بنای احداثی و پایداری در مقابل نیروهای وارده به ساختمان است. در این مورد نوع استفاده از ساختمان و زمان احداث آن حائز اهمیت است. بدینه است اگر ساختمانی قبل از ابلاغ آیین نامه ۲۸۰۰ احداث شده باشد، بایستی ساختمان با معیارها و ضوابط فنی زمان ساخت مقایسه شود و کیفیت مصالح مصرفی نیز مورد توجه قرار گیرد اما چنانچه ساختمان بعد از ابلاغ آیین نامه احداث شده وظیفه کارشناس انطباق مشخصات ساختمان ساخته شده با ضوابط و معیارهای مندرج در آیین نامه است از جمله رعایت درز انقطاع، رعایت حداقل دیوار نسبی در ساختمان‌ها یا مصالح بنایی و وجود کلاف‌های افقی و قائم و رعایت ارتفاع مجاز.

۲- اعلام نظر در مورد رعایت اصول شهرسازی

الف- موقعیت ساختمان احداثی که آیا در محدوده شهر، حریم شهر یا خارج از آن واقع شده است.
ب- آیا گذرهای مصوب یا مورد نیاز طرح تفصیلی رعایت شده است؟ و آیا تجاوز به معبر صورت گرفته است یا خیر؟
ج- آیا کاربری ملک مطابق با ضوابط طرح‌های تفصیلی شهر است؟

د- اعلام نظر درخصوص رعایت تراکم مجاز، ارتفاع، تعداد واحد و سطح اشغال مجاز

ه- نوع استفاده از ملک در زمان استعلام

و- عدم مزاحمت برای ساختمان‌های مجاور به لحاظ پیش روی و ارتفاع

ز- درخصوص پارکینگ‌های احداث شده؛ کنترل عرض ورودی، ایست و شیب رمپ، ارتفاع ورودی، ابعاد و شعاع چرخش و نحوه استقرار خودرو قابل توجه است.

ح- نحوه استقرار بنا نسبت به مجاورین نیز دارای اهمیت است.

از جمله مواد کلیدی و مهم قانون شهرداری‌ها ماده صد است، این ماده که با درنظر گرفتن آخرین اصلاحیه آن دارای ۱۱ تبصره است ناظر بر چگونگی ساخت و ساز عمران و تفکیک اراضی و املاک واقع در محدوده یا حریم شهر است.

کمیسیون‌های معروف به ماده ۱۰۰ که برآساس همین ماده و تباضر آن در شهرداری‌ها تشکیل می‌شود مشتمل از نماینده وزارت کشور، یکی از اعضای شورای اسلامی شهر و یکی از قفات دادگستری است و دارای شخصیت حقوقی مجرزاً از شهرداری می‌باشد. این کمیسیون‌ها بصورت شبیه قضایی و یکی از مراجع اختصاصی خارج از دادگستری است که در محل شهرداری و به دیگری نماینده شهرداری بدون حق رأی تشکیل می‌شود و آرای آن قابل تجدیدنظر در کمیسیون‌ها عرض (یا تجدیدنظر) می‌باشد و مطابق بند ۲ ماده ۱۰ دیوان عدالت اداری قابل شکایت و اعتراض در دیوان عدالت اداری است.

از آنجا که شهرداری در موارد مطرحه در کمیسیون در مقام شاکی است، لذا ضرورت کسب نظر کارشناس در اجرای مفاد تباضر ماده ۱۰۰ بخصوص تبصره ۴، ۵، ۸ و ۹ متصور است. لذا کمیسیون‌های ماده ۱۰۰ معمولاً درخصوص رعایت اصول فنی، اصول بهداشتی و اصول شهرسازی در یک ساختمان، از کارشناس سؤال می‌کنند، همچنین تعیین ارزش سرقالی املاک غیرمسکونی و قدمت بنا را نیز منوط به اعلام نظر کارشناس می‌دانند. در ادامه ضمن یادآوری مصادیق موارد مطرحه در کمیسیون‌های ماده ۱۰۰ نحوه پاسخگویی به خواسته‌های کمیسیون نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بصورت معمول کمیسیون‌ها جهت تصمیم گیری درخصوص ساختمان‌هایی که بدون پرونده یا خلاف مفاد مندرج در پرونده، یا با اضافه بنا احداث شده اند می‌باید نظر کارشناس را راجع به رعایت اصول فنی، شهرسازی و بهداشتی کسب نمایند، به عبارت دیگر چنانچه در یک بنا اصول فنی، شهرسازی و بهداشتی رعایت شده باشد؛ ضرورتی برای تخریب آن بنا وجود ندارد.

کارشناس را کسب نمایند، تعیین ارزش سرفلی ملک غیرمسکونی است. در تبصره ۴ ماده صد قانون شهرداری ها تصریح شده است که تعیین ارزش سرفلی املاک و ساختمان های غیرمسکونی که بدون پروانه احداث شده یا اضافه بر مساحت مندرج در پروانه احداث شده اند مشمول این قانون می شوند و ساختمان های تجاری، کارگاهی، دفاتر کار و درمانی از آن جمله اند.

این نکته قابل اهمیت است که ارزش سرفلی این گونه بناها بایستی بر اساس ارزش زمان وقوع تخلف تعیین گردد. در این صورت ۲۰ درصد از ارزش سرفلی تعیین شده توسط کارشناس، باست جرمیه تخلف از مقررات در نظر گرفته خواهد شد.

قابل ذکر است که هم شهرداری و هم مالک می توانند به نظر کارشناس در همه موارد معتبر شوند، در اینصورت با نظر کمیسیون موضوع به هیئت کارشناسی سه نفره یا پنج نفره ارجاع می گردد.
چنانچه کارشناس در موضوع کارشناسی جهات رد داشته باشد نیز بایستی به کمیسیون اعلام نمایند. جهت آگاهی، متن ماده صد قانون شهرداری و تبصره های ۴، ۵، ۸ و ۹ آنها ذیلا درج می گردد.

۳- اعلام نظر در خصوص رعایت اصول بهداشتی

اصول بهداشتی که بمنظور حفظ سلامت جسم و روان استفاده کنندگان از ساختمان ضرورت دارد، شامل رعایت ارتفاع لازم برای یک ساختمان با توجه به نوع استفاده از آن، نحوه دفع فاضلاب ساختمان، تهویه مناسب برای بناهایی که بصورت زیرزمین است و بهره مندی از نور کافی متناسب با کاربری ساختمان، همچنین عدم تداخل حریم بهداشتی واحدهای تولیدی و صنعتی که وجود آن ها در کنار هم از نظر بهداشتی مغایر ضوابط است.

۴- تعیین قدمت بنا

بمنظور تطبیق شرایط زمان ساخت با ضوابط و مقررات جاری در یک ساختمان و همچنین موقعیت ملک در زمان ساخت از نظر وقوع در محدوده یا حریم شهر، تعیین قدمت ساخت یک بنا اهمیت ویژه ای می یابد.

همچنین از آنجا که ارزش سرفلی نیز بر اساس زمان وقوع تخلف و یا بهره برداری تعیین می گردد، لذا کارشناس می تواند با استفاده از ابزارهای مختلف از جمله: کیفیت مصالح مصرفی، عکس های هوایی، اسناد مثبته ارائه شده از طرف مالک یا تحقیقات دیگر، سال احداث بنا را تخمین بزنند.

۵- تعیین ارزش سرفلی

از دیگر مواردی که کمیسیون های ماده ۱۰۰ می توانند نظر

ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها

ماده ۱۰۰- مالکین اراضی و املاک واقع در محدوده شهر یا حریم آن باید قبل از هر اقدام عمرانی یا تفکیک اراضی و شروع ساختمان از شهرداری پروانه اخذ نمایند.

شهرداری می تواند از عملیات ساختمانی ساختمانهای بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه یا مخالف مفسد مأمورین خود اعم از آنکه ساختمان در زمین محصور یا غیرمحصور واقع باشد جلوگیری کند.

تبصره ۱- در موارد مذکور فوق که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد یا بدون پروانه شهرداری ساختمان احداث یا شروع به احداث شده باشد به تقاضای شهرداری موضوع در کمیسیونهایی مرکب از نماینده وزارت کشور به انتخاب وزیر کشور و یکی از اعضای انجمن شهر، به انتخاب انجمان مطرح می شود. کمیسیون پس از وصول پرونده به ذینفع اعلام می کند که ظرف ده روز توضیحات خود را کتبی ارسال دارد پس از افقهای مدت مذکور کمیسیون مکلف است موضوع را با حضور نماینده شهرداری که بدون حق رأی برای ادای توضیح شرکت می کند ظرف مدت یکماه تصمیم مقتضی بر حسب مورد اتخاذ کند در مواردی که شهرداری از ادامه ساختمان بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه جلوگیری می کند مکلف است حداقل ظرف یک هفته از تاریخ جلوگیری موضوع را در کمیسیون مذکور مطرح کند در غیر این صورت کمیسیون به تقاضای ذینفع به موضوع رسیدگی خواهد کرد.

در صورتی که تصمیم کمیسیون بر قلع تمام یا قسمتی از بنا باشد مهلت مناسبی که نباید از دو ماه، تجاوز کند تعیین می کند.

شهرداری مکلف است تصمیم مزبور را به مالک ابلاغ کند. هرگاه مالک در مهلت مقرر اقدام به قلع بناء نکند شهردار رأساً اقدام کرده و هزینه آن را طبق مقررات آیین نامه اجرای وصول عوارض از مالک دریافت خواهد کرد.

تبصره ۲- در مورد اضافه بنا زائد بر مساحت زیربنای متدرج در پروانه ساختمانی واقع در حوزه استفاده از اراضی مسکونی کمیسیون می تواند در صورت عدم ضرورت قلع اضافه بنا با توجه به موقعیت ملک از نظر مکانی (در برخیابانهای اصلی یا خیابانهای فرعی و یا کوچه بن باز یا بن بست) رأی به اخذ جریمه ای که متناسب با نوع استفاده از فضای ایجاد شده و نوع ساختمان از نظر مصالح مصرفی باشد تعیین و شهرداری مکلف است بر اساس آن نسبت به وصول جریمه اقدام کند (جریمه نباید از حداقل دو متر و از سه برابر ارزش معاملاتی برای هر متر مربع بنای اضافه بیشتر باشد). در صورتی که ذینفع از پرداخت جریمه خودداری کرد، شهرداری مکلف است مجدداً پرونده را به همان کمیسیون در این مورد نسبت به صدور رأی تحریب اقدام خواهد نمود.

تبصره ۳- در مورد اضافه بنا زائد بر مساحت متدرج در پروانه ساختمانی واقع در حوزه استفاده از اراضی تجاری و صنعتی و اداری کمیسیون می تواند در صورت عدم ضرورت قلع اضافه بنا با توجه به موقعیت ملک از نظر مکانی (در برخیابانهای اصلی یا خیابانهای فرعی و یا کوچه بن باز یا بن بست) رأی به اخذ جریمه ای که متناسب با نوع استفاده از فضای ایجاد شده و نوع ساختمان از نظر مصالح مصرفی باشد تعیین و شهرداری مکلف است بر اساس آن نسبت به وصول جریمه اقدام کند (جریمه نباید از حداقل دو برابر کمتر و از چهار برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر متر مربع بنای اضافی ایجاد شده بیشتر باشد). در صورتی که ذینفع از پرداخت جریمه خودداری کرد شهرداری مکلف است مجدداً پرونده را به همان کمیسیون ارجاع و تقاضای صدور رأی تحریب کند.

کمیسیون در این مورد نسبت به صدور رأی تحریب اقدام خواهد کرد.

تبصره ۴- در مورد احداث بنای بدون پروانه در حوزه استفاده از اراضی مربوطه در صورتی که اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی رعایت شده باشد کمیسیون می تواند با صدور رأی اخذ جریمه به ازاء هر متر مربع بنای بدون مجوز یک دهم ارزش معاملاتی ساختمان یا یک پنجم ارزش سرفلی ساختمان در صورتی که ساختمان ارزش دریافت سرفلی داشته باشد، هر کدام که مبلغ آن بیشتر است از ذینفع، بلامانع بودن صدور برگ پایان ساختمان را به شهرداری اعلام کند. اضافه بنا زائد بر تراکم مجاز بر اساس مفاد تبصره های ۲ و ۳ عمل خواهد شد.

تبصره ۵- در مورد عدم احداث پارکینگ و یا غیرقابل استفاده بودن آن و عدم امکان اصلاح آن کمیسیون می تواند با توجه به موقعیت محلی و نوع استفاده از فضای پارکینگ، رأی به اخذ جریمه ای که حداقل یک برابر و حداقل دو برابر ارزش معاملاتی ساختمان برای هر متر مربع فضای از بین رفته پارکینگ باشد، صادر کند (مساحت هر پارکینگ با احتساب گردن ۲۵ متر مربع می باشد). شهرداری مکلف به اخذ جریمه تعیین شده و صدور برگ پایان ساختمان می باشد.

تبصره ۶- (اصلاحی ۱۳۵۸/۶/۲۷) در مورد تجاوز به معابر شهر، مالکین موظف هستند در هنگام نوسازی بر اساس پروانه ساختمان و طرح های مصوب رعایت برها اصلاحی را بکنند، در صورتی که برخلاف پروانه و یا بدون پروانه تجاوزی در این مورد انجام گیرد شهرداری مکلف است از ادامه عملیات جلوگیری و پروانه امر را به کمیسیون ارسال کند. در سایر موارد تخلف مانند عدم استحکام بنا، عدم رعایت اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی در ساختمان رسیدگی به موضوع در صلاحیت کمیسیونهای ماده ۱۰۰ است.

تبصره ۷- (اصلاحی ۲۷/۶/۱۳۵۸) مهندسان ناظر ساختمانی موکلفند نسبت به عملیات اجرایی ساختمانی که به مسؤولیت آنان احداث می‌گردد، از لحاظ انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه‌ها و محاسبات فنی ضمیمه آن مستمرًا نظارت کرده و در پایان کار مطابقت ساختمان با پروانه و نقشه و محاسبات فنی را گواهی کنند. هر گاه مهندس ناظر بر خلاف واقع گواهی کند و یا تخلف را بموقع به شهرباری اعلام نکند و موضوع منتهی بطرح در کمیسیون مندرج در تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری و صدور رأی بر جریمه یا تخریب ساختمان گردد، شهرباری مکلف است مراتب را به نظام معماري و ساختماني منعکس کند. سورای انتظامي نظام مذکور موظف است مهندس ناظر را در صورت ثبوت تقصیر برابر قانون نظام معماري و ساختماني حسب مورد با توجه به اهميت موضوع به ۶ ماه تاسه سال محروميت از کار و در صورتی که مجدداً مرتکب تخلف شود که منجر به صدور رأی تخریب به وسیله کمیسیون ماده ۱۰۰ گردد به حداثر مجازات محکوم کند. مراتب محکوميت از طرف سورای انتظامي نظام معماري و ساختماني در پروانه اشتغال درج و در يك يا چند مورد از جراید کثیرالانتشار اعلام می‌گردد. شهرباری مکلف است تا صدور رأی محکوميت به محض وقوف از تخلف مهندس ناظر و ارسال پرونده کمیسیون ماده ۱۰۰ بمدت حداثر ۶ ماه از اخذ گواهی امضا مهندس ناظر مربوطه برای ساختمان جهت پروانه ساختمان شهرداري خودداري کند. مأمورین شهرداري نيز مکلفند در مورد ساختمانها نظارت کنند و هر گاه از موارد تخلف در پروانه بموقع جلوگيري نکنند و یا در مورد صدور گواهی انطباق ساختمان با پروانه مرتکب تقصیری شوند، طبق مقررات قانونی به تخلف آنان رسیدگی می‌شود و در صورتی که عمل ارتکابی مهندسان ناظر و مأمورین شهرداري واحد جنبه جزايان هم باشد از اين جهت نيز قابل تعقیب خواهد بود. در مواردی که شهرداری مکلف به جلوگيري از عملیات ساختمان است و دستور شهرداری اجرا نشود می‌تواند با استفاده از مأمورین اجراییات خود و در صورت لزوم مأمورین انتظامي برای متوقف ساختن عملیات ساختمانی اقدام کند.

تبصره ۸- (اصلاحی ۲۷/۶/۱۳۵۸) دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام معامله قطعی در مورد ساختمانهای تمام شده گواهی پایان ساختمان و در مورد ساختمانهای ناتمام گواهی عدم خلاف تا تاریخ انجام معامله را که توسط شهرداری صادر شده باشد ملاحظه و مراتب را در سند قید کند. در مورد ساختمانهایی که قبل از تصویب قانون ۶ تبصره الحقی به ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها (۲۴/۱۱/۱۳۵۵) معامله انجام گرفته و از يد مالک اوليه خارج شده باشد، در صورتی که مورد معامله کل پلاک را شامل نگردد گواهی عدم خلاف یا برگ پایان ساختمان الزامي نبوده و با ثبت و تصریح آن در سند انجام معامله بلامانع می‌باشد.

در مورد ساختمانهایی که قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر ایجاد شده در صورتی که اضافه بهنای جدیدی حادث نگردیده باشد و مدارک و اسناد نشان دهنده ایجاد بناء قبل از سال تصویب طرح جامع شهر باشد، با ثبت و تصریح مراتب فوق در سند مالکیت انجام معامله بلامانع می‌باشد.

تبصره ۹- (الحقی ۲۷/۶/۱۳۵۸) ساختمانهایی که پروانه ساختمان آنها قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر، صادر شده است از شمول تبصره یک ماده ۱۰۰ قانون شهرداری معاف می‌باشند.

تبصره ۱۰- (الحقی ۲۷/۶/۱۳۵۸) در مورد آراء صادره از کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری هر گاه شهرداری یا مالک یا قائم مقام او از تاریخ ابلاغ رأي ظرف مدت ده روز نسبت به آن رأي اعتراض کند، مرجع رسیدگی به این اعتراض کمیسیون دیگر ماده ۱۰۰ خواهد بود که اعضاي آن غير از افرادي باشند که در صدور رأي قبلی شركت داشته‌اند. رأي اين کمیسیون قطعی است.

تبصره ۱۱- (الحقی ۲۷/۶/۱۳۵۸) آئين نامه ارزش معاملاتي ساختمان پس از تهييه توسط شهرداری و تصویب انجمن شهر در مورد اخذ جرائم قابل اجراست و اين ارزش معاملاتي سالي يکبار قابل تجدیدنظر خواهد بود.

مسئولیت مدنی مدیران ورزشی، باشگاه‌های ورزشی و بیمه ورزشی ورزشکاران

اصغر حقیقی

کارآموز کانون کارشناسان رسمی دادگستری

تمام کشورها از یک سو و تنوع رشته‌های ورزشی و تفاوت‌های فردی از سوی دیگر باعث شده است که مسائل جدیدی در این عرصه ایجاد و مورد توجه حقوقدانان قرار گیرد، بنحوی که این امر تأسیس شاخه «حقوق ورزشی» را درپی داشته است. حقوق ورزشی عبارت است از مجموعه قواعد و مقرراتی که علاوه بر تنظیم روابط و رفتار افراد فعال در این حوزه، به نحوه انجام فرآیندهای این عرصه نیز می‌پردازد. با همه‌ی این تفاسیر و در کنار تمام اثرات مفید و ارزشمندی که فرآیندهای تربیت بدنی و ورزش برای جوامع انسانی به ارمغان آورده است، گاهی مصادیقی از قصور بصورت بی‌احتیاطی، بی‌بالاتی، نداشتن صلاحیت‌های لازم برای آموزش مهارت‌های ورزشی و نیز رعایت نکردن نظمات دولتی، بعضًا حوادث و تبعات سنگینی را برای عوامل مجری بوجود آورده است.

معرفی دقیق مسئله :

نتایج تحقیقات نشان داده‌اند که مدیران ورزشی مسئولیت‌های حقوقی فراوانی دارند؛ مهمترین وظایف حقوقی آنان مراقبت از تمامیت جسمانی، روانی و حیثیتی شرکت‌کنندگان از بدو حضور تا پایان فعالیت است. مسئولان در این حیطه با مخاطرات زیادی روبرو هستند که از یک سو کثرت تعداد شرکت‌کنندگان و از سوی دیگر سر ورزشکاران و فقدان تجربه کافی برای غلبه بر احساسات، ممکن است به حادثه‌ای جبران ناپذیر منجر شود. بی‌تدبیری، ناشایستگی و فقدان آگاهی‌های لازم مدیران، سرپرستان، مسئولان ورزش و مریبان تربیت بدنی، می‌تواند بزرگترین سرمایه‌های ملت را در لحظه‌ای به فنا دهد و جبران این ضایعه با هیچ واکنشی علیه مریبان و مسئولان متخلّف می‌سازد و خواهد بود. یکی از دشواری‌های حقوق ورزشی مسئولیت‌های مدنی آن است که در این مقاله به مسئولیت‌های مدنی مدیران باشگاه‌ها و بیمه ورزشی ورزشکاران پرداخته می‌شود.

درجهان کنونی، ورزش یکی از راه‌های تربیتی و اخلاقی مؤثر برای نوجوانان و جوانان بشمار می‌آید، روشی که روز به روز چهاره‌ی علمی تری پیدا می‌کند و ابعاد گوناگون فرهنگی، اجتماعی و سالم زیستن را در بر می‌گیرد، اصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به دلیل اهمیت مقوله تربیت بدنی و ورزش، بر لزوم توسعه آن در بین آحاد مردم تاکید نموده است بگونه‌ای که برای گسترش ورزش تشكیلات مختلفی از جمله: وزارت ورزش و جوانان، معاونت تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش، بخش تربیت بدنی در وزارت علوم و تحقیقات، بخش تربیت بدنی در وزارت کار و امور اجتماعی و بخش تربیت بدنی در نیروهای مسلح شکل گرفته‌اند، از مهم ترین وظایف این تشكیلات ورزشی، گسترش تربیت بدنی و ورزش و ایجاد زمینه‌های لازم برای تحقق هدف «ورزش برای همه» است.

در زمینه اهمیت آگاهی‌های حقوقی و مسئولیت مدنی برای مدیران و دیگران تربیت بدنی می‌توان بیان کرد که: اصولاً از نظر قانونگذار فرض بر این است که کلیه افراد جامعه که جامعه ورزشی نیز جزئی از آن محسوب می‌شود از تمامی قوانین و مقررات مطلع هستند و ادعای خلاف آن پذیرفته نمی‌شود، به عبارت دیگر جهل به قانون رافع مسئولیت نیست و هیچ کس نمی‌تواند به بهانه عدم اطلاع از قانون از مسئولیت مدنی و قانونی معاف باشد؛ حتی اگر بتواند عدم آگاهی و اطلاع خود را به اثبات برساند.

بسیاری از حوادث ورزشی در اثر قصور ناشی از عدم آگاهی در انجام وظایف بوقوع می‌پیوندد و ثابت شده که این قصور، مسئولیت آور است.

اگر چه طبق بند ث ماده ۱۵۸ قانون مجازات اسلامی، عملیات ورزشی و حوادث ناشی از آن، مشروط بر اینکه سبب وقوع حوادث و نقض مقررات مربوط به آن رشته نباشد جرم تلقی نمی‌گردد، اما جهانی شدن ورزش و استقبال زیاد مردم در

محسوب می‌شوند، مدیرانی هستند که بر فعالیت‌ها نظارت فنی ندارند ولی بلا فاصله پس از گروه اول با ورزشکاران یا با وسائل، تجهیزات و اماکن ورزشی مرتبط هستند، این گروه شامل سرپرستان ورزشگاه‌ها، سرپرستان اردوهای ورزشی، کارشناسان ورزش، مدیران کل تربیت بدنی، رئیس‌ای فدراسیون‌ها، هیات‌ها و انجمن‌های ورزشی می‌باشند. از دیدگاه حقوقی و به رغم تفاوت وظایف آنها، هر دو گروه بحسب جایگاه در قبال حوادث ورزشی مسئولیت قانونی دارند.

۲- مفهوم مسئولیت مدنی: در هر مورد که شخص ناگزیر به جبران خسارت دیگری باشد می‌گویند در برابر او مسئولیت مدنی دارد. در نظام حقوق ایران و نیز بیشتر نظام‌های حقوقی دنیا برای تحقق مسئولیت مدنی وجود چهار رکن همواره لازم است که این اركان عبارتند از: ارتکاب عمل، نامشروع بودن، تحقق نتیجه زیان بار و رابطه سببیت. این چهار شرط را می‌توان شروط ثابت مسئولیت نامید زیرا وجود آنها در هر حال برای تحقق مسئولیت ضرورت دارد. مثال، وقتی که ولی دانش آموز فرزندش را برای آموزش شنا یا زیمناستیک به مربی صلاحیت دار این رشتہ می‌سپارد، مربی در مقابل هر گونه حادثه و آسیب که ناشی از بی مبالغتی، بی احتیاطی و نداشتن آموزش صحیح و نیز عدم رعایت نظمات دولتی باشد، مسئولیت دارد، چنانچه در همین خصوص مبتدی بر اثر عدم نظارات دقیق مربی در استخر شنا غرق شود یا به دلیل فرسودگی تجهیزات رشتہ ورزشی زیمناستیک، مبتدی دچار آسیب دیدگی (جرح و نقص عضو) شود همه عوامل مرتبط اعم از مدیران سنتادی و فنی بحسب شرح وظایف دارای مسئولیت قانونی (کیفری و مدنی) هستند. بطور کلی، مدیران ورزشی اعم از مدیران فنی و غیر فنی در برابر اجرای هشت حیطه مراقبتی از ورزشکاران ((احراز سلامتی، آموزش مناسب، بازدید و بررسی، سازماندهی و رعایت تجانس، شناخت توانایی‌ها، کنترل و نظارات، کمک به ورزشکار مصدوم، اتخاذ تدبیر لازم)) مسئولیت قانونی دارند و مکلف به رعایت این حیطه‌ها می‌باشند. لذا چنانچه به علت عدم رعایت هر یک از حیطه‌های مذکور و یا هر سبب و علت دیگر که به نظر مقام قضایی قصور، بی مبالغتی و بی احتیاطی عوامل انسانی محرز باشد، عامل یا عوامل خاطی محکوم به پرداخت خسارت زیان دیده هستند، در این خصوص فرد خاطی یا باید در قالب پرداخت دیه جبران خسارت نماید یا از طریق راهکارهای قانونی بیمه.

یافته‌ها و تحقیقات:

"شادرود" در تحقیق خود تحت عنوان بررسی انواع و میزان شیوع خدمات ورزشی در ساعت تربیت بدنسی در بین دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دریافت که به ترتیب بیشترین آسیب در رشته‌های فوتبال، بسکتبال، والیبال و تنیس روی میز ایجاد می‌شود. "فروغی پور" در مطالعه‌ای که به بررسی میزان آشنایی مردمان، معلمان و مدیران ورزشی شهر تهران با حقوق ورزشی پرداخته بود دریافت که: درصد کمی (۱۷/۰) از مردمان ورزش با مبحث حقوق ورزش آشنایی دارند. "فارسی" نیز در تحقیقی به ارزیابی وضعیت اینمی فضاهای ورزشی دانشگاه‌های کشور و همچنین وضعیت اینمی فضاهای ورزشی دانشگاه‌های کشور پرداخت، نتایج پژوهش وی نشان داد که بطور کلی فضاهای داخلی زمین‌های ورزشی و همچنین وضعیت تجهیزات ورزشی مورد استفاده در اماکن و فضاهای مربوطه از نظر اینمی در سطح پایینی قرار دارد.

نتایج تحقیقات داخلی و خارجی حاکی از آن است که به علت تنوع رشته‌های ورزشی، سطح پایین آمادگی جسمانی برخی ورزشکاران، استاندارد نبودن تجهیزات و فضاهای ورزشی و احاطه نداشتن مردمان و عوامل مربوط به مدیریت ورزش بر همه شاخصه‌های مورد نیاز، جلوگیری از وقوع حوادث در میادین ورزشی اجتناب ناپذیر است، لذا برای به حداقل رساندن ضرر و زیان‌های ناشی از عوامل مذکور باید تدبیر و راهبردهای مطمئنی در دستور کار باشد، در این خصوص یکی از بهترین راهبردها استفاده از بیمه‌های ورزشی است که می‌بایست بطور جدی به آنها توجه شود، در این مقاله محقق بر آن است که با آگاهی بخشی به عوامل جامعه ورزشی و تأکید بر اهمیت بیمه، راهکارهای مناسب و مؤثری برای جلوگیری از حادثه: یا (در صورت وقوع حادثه) راهکار جبران خسارت ارائه دهد.

اکنون بطور مختصر به توضیح و تعریف تعدادی از مفاهیم مرتبط با مسئولیت مدنی در ورزش می‌پردازیم:

۱- مدیران ورزشی: منظور از مدیران ورزشی کسانی هستند که در رابطه با فعالیت‌های ورزشی بطور مستقیم یا غیرمستقیم وظایفی بر عهده دارند و در صورت بروز حادثه بحسب مورد ممکن است مسئول شناخته شوند، گروه اول شامل سرمربی، مربی، کمک مربی، مربی بدن ساز، معلم ورزش، ناجی غریق، سرناجی، داور، پزشک تیم و امثال آنها هستند، این گروه بطور مستقیم بر فعالیت‌های ورزشی نظارت و اعمال مدیریت می‌کنند، گروه دوم که مدیران اداری در ورزش

ورزش می شود. که همگی دارای مسئولیت های سنتگینی در امر ورزش هستند و امکان طرح دعوی مسئولیت مدنی از سوی اشخاص گوناگون علیه مدیران ورزشی وجود دارد. این موقعیت خطیر نیاز به پوشش بیمه ای حمایت کننده را الزامی می سازد، بیمه ای که مدیران ورزشی را در مقابل تهدیدها حمایت نماید.

(ب) بیمه مسئولیت مدنی سرپرستان ورزشگاهها و اماکن ورزشی: امروزه بسیاری از حوادث ورزشی ناشی از عدم رعایت استانداردهای لازم در ساخت و ساز فضاهای ورزشی یا عدم بازسازی و نوسازی این مکان هاست، ورزشگاهها و اماکن ورزشی همیشه با خطرات و حوادث زیاد مواجه هستند و به همین دلیل مدیران و مسئولان این اماکن دارای مسئولیت های قانونی هستند. بروز حوادث متتنوع و پرمخاطره برای کلیه مراجعین به مجموعه های ورزشی مشکلات عدیده ای برای دست اندر کاران و صاحبان این مجموعه ها پدید می آورد. صاحبان اماکن ورزشی ضمن رعایت اصول ایمنی و حفاظتی گاهی با حوادثی که منجر به نقص اعفو، فوت و هزینه های پزشکی مراجعین می شود، مواجه می گردند که مناسب ترین راه برای جبران غرامت پیش بینی نشده، تهیه بیمه نامه مسئولیت مدنی مجموعه های ورزشی است.

(ج) بیمه مسئولیت مدنی تولیدکنندگان و عرضه کنندگان کالاهای ورزشی: لوازم و تجهیزات ورزشی دارای اهمیت خاصی است که حتی انجام برخی از ورزش ها بدون وجود آنها امکان ندارد. اگر این وسائل دارای استانداردهای لازم و ویژگی های خاص خود نباشند و باعث بروز حادثه یا صدمه برای اهالی ورزش گردند سبب ایجاد مسئولیت برای شرکت های تولید و عرضه کننده محصولات ورزشی خواهند شد.

چند پیشنهاد: در زمینه بیمه ورزشکاران و ضرورت پوشش حداکثری فرایند بیمه برای فعالان عرصه ورزش و تربیت بدنی، ایرادات و نواقصی وجود دارد که موارد ذیل برای به حداقل رساندن مشکلات مریبیان، مدیران، ورزشکاران بعد از خسارت و آسیب دیدگی پیشنهاد می گردد.

۳- بیمه ورزشی: تیم های ورزشی گوناگونی در جهان به هنگام عزیمت به مسابقات و اردوهای ورزشی دچار حادثه شده اند که این سوانح در برخی موارد منجر به مرگ و از بین رفتن همه آنها شده است، همچنین بسیاری از باشگاه های ورزشی در مقاطعی خاص با کسری بودجه روبرو شده و یا وضع نابسامان مالی را تجربه کرده اند که این مشکل یا سبب انحلال آنها گردیده و یا روزهای سختی را برایشان رقم زده است که یکی از دلایل اصلی این امر عدم وجود حامی و پشتیبان مالی مناسب بوده است.

موسسه های ورزشی در برابر سودهای سرشماری که از ورزش بدست می آورند، موظف به بیمه نمودن ورزشکاران در معرض خطر هستند، بیمه کردن ورزشکاران یکی از راه های ایمنی بخش است و می توان گفت کلیه بیمه هایی که در امر ورزش کاربرد دارند و به نوعی با فعالیت ها و مسابقات ورزشی در ارتباط هستند، «بیمه ورزشی» نامیده می شوند.

۴- بیمه مسئولیت مدنی در ورزش: با تأکید بر این نکته که امکان وجود حادثه و خسارت برای افراد فعال در عرصه ورزش دور از انتظار نیست، بیمه می تواند بعنوان یک پشتیبان بزرگ و مطمئن نقش حمایت کننده می گیرد. افراد می توانند با استفاده از انواع بیمه ها بخصوص بیمه مسئولیت، در هنگام بروز حادث و آسیب ها با آرامش خاطر بیشتری با آنها روبرو شوند. این بیمه، همچنین افراد شاغل در ورزش را مطمئن می سازد که در صورت بروز هرگونه خسارتی که ناشی از مسئولیت آنان در امر ورزش باشد برآساس مقررات در حق اشخاص آسیب دیده جبران خسارت نمایند.

أنواع بیمه مسئولیت مدنی در ورزش عارقند از:

(الف) بیمه مسئولیت مدنی مدیران ورزشی: همانطور که ذکر شد، مدیران ورزشی در معنای عام خود شامل مسئولان وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک، فدراسیون ها، هیات های ورزشی، مدیران باشگاه ها و مدیران آموزشگاه ها و مریبیان

فوق العاده در برنامه های تمرین و آماده سازی تیم های منتخب مدارس و دانشگاهها شرکت می کنند، متاسفانه تنها بیمه ای که در بسیاری از این مراکز برای این قشر فعال و پر جنب و جوش وجود دارد بیمه دانش آموزی و دانشجویی است که سقف پرداخت هزینه محدودی را پوشش می دهد، بسیار منطقی بنظر می رسد که همه ساله در وقت ثبت نام نوجوانان و جوانان در این مراکز، از بیمه ورزشی و یا بیمه های دیگر که پوشش پرداخت خسارت بیشتری دارند، استفاده شود.

۴- امروزه با آگاهی بخشی نسبتاً مناسبی که از طرف رسانه ها در زمینه انجام فعالیت های بدنش برای پیشگیری و در امان بودن از بیماری ها انجام می گیرد، بسیاری از مردم پیشگیری از طریق ورزش را بر درمان بوسیله دارو ترجیح می دهند و بصورت خود جوش در پارک ها و فضاهای باز به فعالیت ورزشی می پردازند، با این وجود معدهودی از شرکت کنندگان به اهمیت بیمه ورزشی واقف هستند و در این مورد باید ضمن آگاهی بخشی به مردم برای روی آوردن به ورزش، آنها را با فرآیند بیمه ورزشی یا دیگر بیمه های معتبر که در ورزش وجود دارد آشنا ساخت، همچنین نهادهای مسئول نیز تمھیداتی اتخاذ نمایند که ورزش در پارک ها و دیگر فضاهای تحت پوشش بیمه قرار گیرد.

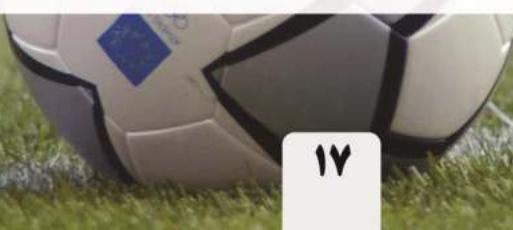
۵- یکی از نهادهایی که در امر سلامت و تدرستی مردم وظیفه و مسئولیت دارد، شهرداری های کل کشور هستند، هر چند در این نهادها در زمینه ورزش گام های نسبتاً مناسبی برداشته شده است اما ایراداتی در فرآیندهای ورزشی آنها وجود دارد؛ عدم تعمیر و بازسازی ابزار آلات و تجهیزات ورزشی که در مکان های مربوط به شهرداری نصب گردیده و نیز در نظر نگرفتن پوشش بیمه ای مناسب برای این تجهیزات و کسانی که از این مکان ها استفاده می کنند، از جمله ایراداتی است که وجود دارد از این رو ضرورت دارد برای در امان ماندن استفاده کنندگان این مکان ها از آسیب های احتمالی و نیز منجر نشدن به پیگردهای قضایی، شهرداری ها ضمن تعمیر، تعویض و بازسازی بهنگام این تجهیزات و رعایت بی نقص بودن آنها، نسبت به تنظیم بیمه نامه مسئولیت مدنی برای حمایت از آسیب دیدگان احتمالی اقدام نمایند.

۱- آنچه در کشور ایران تابه امروز در عرصه ورزش مورد توجه بیمه گران و بیمه گذاران بوده است مربوط به جبران خسارت ناشی از عدم استاندارد بودن فضاها، تجهیزات و وسائل ورزشی است و تا کنون توجه جدی و همه جانبی به امر آموزش با کیفیت و استاندارد در تمامی رشته های ورزشی نشده است، بی تردید در آینده ای نه چندان دور حقوق ورزشی در کشور مانیز همچون دیگر کشور های پیشرو در امر ورزش، به این مهم توجه جدی خواهد کرد.

در آن صورت فقط دارا بودن گواهینامه های مریگری و یا کارت های داوری معتبر، ملاک نیست بلکه کیفیت استفاده از آموخته ها و کیفیت خروجی این آموخته هاست که ملاک قضاوت قرار خواهد گرفت، شاید بسیاری از مریبانی که دارای گواهینامه های معتبر سطح بالا باشند، به دلیل سهل انگاری یا فقدان آگاهی های کافی، به آموزش با کیفیت و استاندارد نمی پردازند و همین امر موجب آسیب و خسارات آنی یا بلند مدت به ورزشکاران می گردد، در این خصوص ضمن اینکه می باشد از طرف باشگاه های مربوطه بر ارائه آموزش استاندارد نظارت دقیق وجود داشته باشد، برای جبران خسارات احتمالی ناشی از این مورد، موسسات بیمه گر باید تمھیدات لازم را اتخاذ نمایند.

۲- برابر مفاد و محتويات بسیاری از پرونده های موجود در مراکز قضایی، هنوز بسیاری از مریبان و مسئولین باشگاه ها به ضرورت وجود بیمه ورزشکاران توجه جدی ندارند، در این صورت پس از بروز حادثه فرد و یا افراد خاطی باید در قالب پرداخت دیه خسارت زیان دیده را جبران کنند. اهمیت آگاهی بخشی به والدین و نیز بیان عواقب و تبعات ناشی از آسیب های احتمالی ورزشکاران برای مریبان و باشگاه داران، باید جدی گرفته شود و تمھیداتی لحاظ گردد تا با اقدامات سختگیرانه ادارات ورزش و جوانان، از فرار عناصر دخیل در امر بیمه های ورزشی جلوگیری شود.

۳- بخش قابل توجهی از جمعیت کشور را نوجوانان و جوانان تشکیل می دهند که در آموزشگاه ها و دانشگاه ها مشغول به تحصیل هستند، علاوه بر اینکه آنان می باشند در ساعت درس تربیت بدنی شرکت کنند، برخی از آنها بصورت

- ۵- باریکلو، علیرضا، (۱۳۸۵)، مسئولیت مدنی، چاپ اول، تهران، نشر میزان.
- ۶- دکتر جعفری لنگرودی، ترمینولوژی حقوق، انتشارات گنج دانش، چاپ ۱۳۷۲.
- ۷- دکتر کاتوزیان، الزامهای خارج از قرارداد، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ ۱۳۸۲.
- ۸- دکتر حسین آقایی نیا، حقوق ورزشی، انتشارات بنیاد حقوق میزان، چاپ ۱۳۹۳.
- ۹- تقی بیگلو ناصر، اصول و مبانی بیمه در ورزش انتشارات بامداد کتاب چاپ ۱۳۹۴.
- ۱۰- کاتوزیان، ناصر، (۱۳۷۸)، «خطای ورزشی و مسئولیت ورزشی»، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، شماره ۴۳.
- ۱۱- قانون مجازات اسلامی، ۱۳۹۷.
- ۱۲- نجفی توان، علی، (۱۳۷۸) «قوانين و مقررات و جرایم ورزشی» نشریه: ورزش دانشگاه انقلاب
- ۱۳- کشاورز، لقمان و همکاران (۱۳۹۵)، مدیریت سازمان‌های ورزشی، تهران شرکت تصامنی انتشاراتی حتمی
- ۱۴- ساكت، محمدحسین، دیباچه‌ای بر دانش حقوق با همکاری جهان معاصر مشهد، ۱۳۷۱.
- ۱۵- نوبهار، رضا، (۱۳۶۹) زمینه حقوق جزای عمومی، انتشارات کانون وکلای مرکز، تهران
- ۱۶- ولیدی، محمدصالح (۱۳۷۴)، ص ۲۳، حقوق جزای عمومی جلد ۳، نشرداد
- ۱۷- کاتوزیان، ناصر، ۱۳۸۷، مقدمه علم حقوق، چاپ شصت و پنجم، شرکت انتشار
- ۱۸- فراهانی، ابوالفضل، (۱۳۹۵)، حقوق ورزشی، انتشارات حتمی

نتیجه گیری: حقوق ورزشی بعنوان یک رشته می‌تواند بطور دقیق و تخصصی به بررسی حوادث حین ورزش پردازد و به نوعی رابط میان دو علم حقوق و ورزش باشد. برای جبران خسارت‌های ناشی از ورزش راهکارهایی وجود دارد که یکی از مهم‌ترین آنها استفاده از بیمه است، بیمه می‌تواند قبل از وقوع حادثه باعث آرامش خاطر و بعد از وقوع آن وسیله‌ای قابل اعتماد برای جبران خسارت باشد.

بیمه‌های زیاد و متنوعی در سراسر کشور وجود دارد ولی بیمه‌هایی که در ورزش کاربرد دارند و به نوعی با آن مرتبط هستند را می‌توان باعث تاسیس نوع جدیدی از بیمه به نام بیمه ورزشی دانست که از مهم‌ترین زیرمجموعه‌های آن می‌توان به بیمه‌های مسئولیت مدنی ورزشی و بیمه حوادث ورزشی اشاره نمود. بیمه‌های ورزشی با توجه به گستردگی قلمرو فعالیت‌های ورزشی باید از قابلیت انعطاف‌پذیری بالایی برخوردار باشند تا همه اشخاص فعال در ورزش حرفه‌ای و غیرحرفه‌ای را یاری و تحت حمایت خود قرار دهند.

منابع:

- ۱- انیسی، محمدعلی، (۱۳۹۱)، «حقوق ورزشی»، ماهنامه مدرسه حقوق، کانون وکلای دادگستری اصفهان، شماره ۶۹.
- ۲- دکتر حسین آقایی نیا، (۱۳۹۲) حقوق ورزشی، چاپ سیزدهم، نشر میزان.
- ۳- بابایی، ایرج، (۱۳۸۷)، حقوق بیمه، چاپ هفتم، تهران، انتشارات سمت.
- ۴- بابایی، ایرج، (۱۳۸۰)، «مسئولیت مدنی و بیمه»، فصلنامه پژوهش حقوق و سیاست، دانشگاه علامه طباطبائی، شماره ۴.

آتش زدن مزارع و مراعع

معایب و راهکارها

مهندس امید ابراهیم پور

کارشناس رسمی دادگستری در رشته کشاورزی و منابع طبیعی

علفهای هرز، از بین بردن آفات گیاهی و جلوگیری از ایجاد محیط مناسب تکثیر این آفات و ایجاد سهولت بیشتر در عملیات کاشت و داشت از جمله دلایلی است که کشاورزان تمایل دارند بقایای گیاهی که بصورت گستردگی در مزارع وجود دارد را با روش آتش زدن از بین ببرند.

از دیگر سو عده‌ای که دوستدار طبیعت و محیط زیست اند، مخالف آتش زدن مزارع یا ایجاد آتش سوزی به هر شکل بوده و آنرا به ضرر طبیعت و البته انسان می‌دانند.

نکته حائز اهمیت این است که بیشتر اراضی زراعی، خصوصاً دیم زارها در مجاورت اراضی جنگلی و مراعع واقع شده است و بی مبالغی صاحبان اراضی در هنگام آتش زدن بقایای گیاهی مزارع، سبب سرایت آتش به عرصه‌های ملی، جنگل‌ها و مراعع شده و موجب انهدام این سرمایه‌های ملی می‌شود.

اکثر عاملان آتش سوزی در جنگل‌ها و مراعع، کشاورزان بی دقت و ناآگاهی هستند که به این عمل نادرست مبادرت می‌ورزند. بی تردید آتش زدن کاه و کلش یا بقایای گیاهی، که از محصول سال قبل به جامی ماند خسارت‌های جبران ناپذیری به خاک، محیط زیست، امنیت غذایی و اقتصاد جامعه وارد خواهد نمود.

آتش زدن بقایای گیاهی بعد از برداشت، به خاک، بافت آن و میکرو ارگانیسم‌های خاک که مفید هستند آسیب می‌زند. خاک مهمترین و اصلی ترین عنصر در کشاورزی است، در صورتیکه خاک حاصلخیزی در اختیار نداشته باشیم تولید محصولات کشاورزی مناسب، امری ناممکن خواهد بود. آتش زدن بقایای گیاهی باعث از بین رفتن میکرو ارگانیسم‌ها شده و جمعیت باکتری‌ها را کاهش می‌دهد؛ به عبارت دیگر سوزاندن بقایای گیاهی میزان و فعالیت آنزیم‌های مؤثر در چرخه معدنی شدن عناصر در خاک را کاهش داده و مجموع این موارد نهایتاً سبب کاهش میزان باروری و حاصلخیزی خاک برای چندین سال می‌شود، که علاوه بر آن هزینه‌های به مراتب بالاتری را بدنبال خواهد داشت.

آتش زدن بقایای گیاهی و خاک ورزی حفاظتی:

همه ساله با پایان دوره برداشت محصولات زراعی دود ناشی از آتش زدن و سوزندان کاه و کلش مزارع بر فراز اکثر اراضی زراعی در حاشیه شهرها و روستاهای مشاهده می‌شود. با وجود هشدارهای کارشناسان بخش کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست که از طرق مختلف؛ چاپ اطلاعیه، بروشور، تراکت، برنامه‌های محلی صدا و سیما، برگزاری کلاس‌های آموزشی و توجیجی و روزنامه‌ها و مطبوعات که مضرات این روش غلط و عادت بد کشاورزان را گوشزد می‌نمایند؛ متاسفانه هر ساله در ایام پس از برداشت شاهد رواج بی‌روبه و گستردگی این اقدام ناآگاهانه و غیرعلمی از سوی صاحبان اراضی و باغ‌ها بوده و هستیم. سوزندان کاه و کلش و بقایای گیاهی علاوه بر ایجاد آسودگی‌های زیست محیطی و تولید گازهای مضر و ذرات معلق در هوا، موجب بیماری‌های ریوی، تنفسی و چشمی برای ساکنان روستاهای و شهرها می‌شود. همچنین دود و غبار ناشی از حریق‌های ایجادشده، سبب کاهش دید رانندگان خودرو در جاده‌ها می‌شود و در برخی موارد موجب وقوع تصادفات شدید رانندگی شده است. با گرم شدن هوا پوشش گیاهی مراعع، رو به خشکی می‌رود و پوتاپ ته سیگار یا انداختن تکه‌های شکسته استکان و لیوان در مراعع می‌تواند عامل ایجاد آتش سوزی شده و دامنه گستردگی ای از منابع طبیعی را دچار خسارت کند. با فرارسیدن زمان برداشت مزارع گندم و جو؛ در اغلب مناطق کشور کشاورزان گندم کار که زمان رسیدن محصول خود را نزدیک می‌بینند بیم آن دارند که مزارع شان دچار حریق گردد و دسترنج آنها دود شده و از بین برود، از طرفی عده‌ای دیگر بیم آن دارند که فصل بعدی کشت را از دست داده و نتوانند محصول مورد نظرشان را کشت نمایند؛ در نتیجه اقدام به آتش زدن کاه و کلش مزارع (که مزاحم کشت بعدی است) نموده تا بدینوسیله بستر کشت بعدی را سریع تر فراهم نمایند. همچنین از بین بردن کاه و کلش باقیمانده در مزارع بمنظور کاهش هزینه مبارزه با

مورد نیاز و همچنین در رابطه با ترویج استفاده از این ابزارها و مهمنت از آن آگاهی دادن بمنظور جلوگیری از آتش زدن مزارع پررنگ تر بنظر می‌رسد، هر چند تلاش پرسنل و کارشناسان زحمتکش جهاد کشاورزی در زمینه ترویج استفاده از کارنده‌ها و آگاهی دادن به کشاورزان صورت می‌گیرد؛ ولی متأسفانه هر ساله شاهد آتش زدن مزارع و آتش سوزی‌های رخ داده در اثر سهل انجاری هستیم و لازم است تا دولت و مسؤولان امر در این زمینه تدبیری بیاندیشند و با تهیه و تولید ماشین آلات مناسب و به روز و ارائه تسهیلات بانکی مناسب و کمک‌های بلا عوض موجبات ترغیب کشاورزان به استفاده از این امکانات را فراهم نسوده و اقدام به کشت‌های حفاظتی نمایند تا آتش زدن مزارع کمتر شده و متعاقب آن شاهد آتش سوزی جنگل‌ها و مراتع نباشیم. خلاً قانون مدون و محکم که مانع آتش زدن بقایای گیاهی مزارع گردد، خود یکی از موارد ضعف بوده و در صورت وجود چنین قانونی و برخورد جدی با متخلفان می‌توان تا حدود زیادی از وارد نمودن خسارت به خاک، اراضی ملی، محیط زیست و اقتصاد جلوگیری کرد.

کشاورزی حفاظتی یا خاک ورزی حفاظتی یکی از راهکارهای مهم برای حفظ و پایداری اکولوژیک مزارع است و یکی از سازگار ترین روش‌های با محیط زیست بوده، بصورتیکه بقایای گیاهی مانده از برداشت، بجای سوزاندن، درون خاک دفن شده و با اعمال روش‌های حفاظتی بر روی همان بقایا، عملیات خاک ورزی و کشت با حداقل تردد و کوییدگی خاک صورت گیرد، در اینصورت در هزینه سوخت ماشین آلات نیز صرفه جویی می‌شود.

خاک ورزی حفاظتی به مجموعه‌ای از تکنیک‌ها شامل: نگهداری بقایای گیاهی در سطح خاک، تنابوب زراعی، کاربرد کود سبز، کنترل عبور و مرور وسایل و ماشین‌های کشاورزی و استفاده از بسترها یا پشتنهای عرض گفته می‌شود. استفاده و ترکیب این تکنیک‌ها، صرفه جویی در وقت و انرژی و تقویت منابع آب و خاک را سبب می‌گردد. حفظ پوشش گیاهی روی سطح خاک، ساده ترین روش کنترل فرسایش آبی و بادی است.

حفظ بقایای گیاهی بعد از برداشت بعنوان جایگاهی مناسب برای زیست و تکثیر موجودات خاکی زی، کرم‌ها و باکتری‌ها و موجب تقویت میکرو ارگانیسم‌های خاک، جلوگیری از اثرات مستقیم فرسایشی قطرات باران بر خاک، ذخیره و حفظ و نگهداری رطوبت خاک، قابل استفاده در مصارف سوختنی و تأمین غذای دام، موجب افزایش ماده آلی خاک و اصلاح و تهییه مناسب ساختمان خاک و حفظ و پایداری حاصلخیزی خاک می‌گردد و روش‌های مدیریت بقایای گیاهی نقش مؤثری در تولید محصولات کشاورزی و اکوسیستم‌های کشاورزی و محیط زیست دارند.

با تداوم رشد جمعیت کره زمین و نیاز روز افزون انسان‌ها به غذا و از طرف دیگر کاهش منابع آب و خاک برای تأمین غذا باید با مدیریت صحیح عواملی که در تولید محصولات غذایی برای این جمعیت تلاش می‌کنند بگونه ایی برنامه ریزی نمایند که هم غذا را برای مردم تأمین نموده و هم منابع آب و خاک را حفظ و به نسل‌های آینده بسپارند. کشاورزی اصلی ترین و مهم‌ترین فعالیت در تحقق امنیت غذایی بشمار می‌رود، با رشد روز افزون جمعیت، تمرکز و برنامه‌ریزی دولتها برای فراهم کردن امنیت غذایی ملت‌های خود بیشتر شده است، دولتها برای تحقق این امر از سال‌های پیش کشاورزی را به سمت صنعتی و مکانیزه شدن هدایت کرده اند تا شاهد کمترین میزان ضایعات و هدر رفت‌ها در منابع تولیدی باشند.

در صد بالای مواد آلی خاک را بقایای گیاهی تشکیل میدهند (حدوداً ۷۰ درصد) لذا حفظ بقایای گیاهی باقیمانده از کشت قبل و برگرداندن آنها به خاک بتحولی که قابل تجزیه باشند و اثر مطلوب بر ساختمان خاک بگذارند، امری مهم و ضروری است. برای این منظور در دسترس بودن ماشین آلات و ادوات کشاورزی که بتواند بقایای گیاهی را خرد نموده و همزمان با آن کشت را انجام دهد، یکی از ضروریات و مشکلات اساسی کشاورزان است و در صورت وجود این ابزارها، اغلب کشاورزان توان مالی خرید آنها را نداشته و ساده ترین راه که همان آتش زدن بقایای گیاهی است را ترجیح می‌دهند.

نقش وزارت جهاد کشاورزی، در رابطه با ماشین آلات و ادوات

واژه هایی مانند خاک ورزی نواری، خاک ورزی پوششی، کمینه خاک ورزی، بی خاک ورزی، کم خاک ورزی و بدون خاک ورزی تماماً مرتبط با مفاهیم موجود در خاک ورزی حفاظتی هستند.

- ۵- نصب تابلوهای هشداردهنده در مناطق و معابر پرتردد و نیز عرصه های بحرانی، تفرجگاهی و حاشیه جاده ها و توزیع اطلاعیه های هشدار دهنده ترویجی و آموزشی، انتشار آگهی، بروشور، نصب تراکت و... با موضوع هشدار آتش سوزی احتمالی در این مناطق
- ۶- برخورد قانونی و قضایی با کشاورزان و متخلوفانی که کاه و کلش اراضی خود را عمداً آتش می زند و عامداً می توانند باعث سرایت آتش به مزارع همچو رودخانه ها گردند.
- ۷- خودداری از روش آتش در جنگل
- ۸- برداشت علوفه کف جنگل و چرانیدن دام
- ۹- پاکسازی محیط جنگل از تنه های درختان خشک و پوسیده
- ۱۰- ایجاد خطوط فاصله بین قطعات جنگل
- ۱۱- ایجاد مرزهای خاکی مثل: کانال و خاکریز و سنگ چین بین مزارع و حاشیه جنگل
- ۱۲- جلوگیری از قطع درختان
- ۱۳- برداشت سریع مزارع رسیده گندم و جو
- ۱۴- استفاده از دستگاه های کارنده و کشت های حفاظتی
- ۱۵- مجهر نمودن آتش نشانی ها در مراکز استان به امکانات مجهر و هلی کوبتر و هواپیماهای مجهز به سیستم های اطفاء حریق

به امید انکه روزی که بجای آتش زدن بقایای گیاهی مزارع، شاهد رشد روز افزون کشت های حفاظتی باشیم و جنگل و مراتع که دخایر انرژی و تأمین کننده اکسیژن و سلامت بشر هستند را حفظ نموده و به نسل های آینده بسپاریم.

منابع:

دستورالعمل فنی و اجرایی خاک ورزی حفاظتی برای اراضی آبی؛ تهیه و تدوین: موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، دفتر محصولات اساسی، غلات، حبوبات و نباتات علوفه ای

با مدیریت صحیح، بقایای گیاهی بیشتری را می توان بر روی سطح نگه داشت و همین امر موجب کاهش رواناب، تلفات رسویی و آلودگی هوا شده و سطح خاک را در برابر فرسایش بادی محافظت می کند.

عملیات خاک ورزی به دلیل افزایش رطوبت ذخیره شده در خاک که اغلب بحرانی ترین عامل در تولید محصولات کشاورزی است، قابلیت افزایش عملکرد محصول را نیز دارد.

نگهداری بخشی (حداقل ۳۰ درصد) از بقایای گیاهی در سطح خاک، مشخصه ای است که خاک ورزی حفاظتی را از روش های سنتی و متداول متمایز می کند.

بنابراین روش های خاک ورزی حفاظتی، روش های خاک ورزی مرسوم و سایر سیستم های برگردان ورزی شدید را شامل نمی شود، گرچه در شرایط استثنایی برگردان کردن خاک می تواند حداقل عملیات مورد نیاز باشد.

پیشنهاداتی برای مبارزه و پیشگیری از آتش سوزی در مزارع و جنگل ها:

- ۱- آگاهی بخشی عمومی از طریق رسانه های ملی و استانی
- ۲- گسترش ایجاد آتش بر، در مناطق بحرانی؛ ایجاد خطوط فاصله بین قطعات جنگل و کاشت گونه های آتش بر در فواصل منظم نیز از عوامل مهم جلوگیری از حرکت و سرایت آتش می باشد.

۳- ایجاد مرزهای خاکی و سنگ چین بین قطعات مزارع و حاشیه جنگل، در جلوگیری از حرکت آتش سوزی مؤثر است.

۴- برگزاری دوره های آموزشی و ترویجی برای کشاورزان در اراضی زراعی و مناطق بحرانی آتش سوزی، توسط اداره جهاد کشاورزی و منابع طبیعی، بمنظور مدیریت بقایای گیاهی در مزارع و در صورت لزوم آتش زدن بقایای گیاهی با کسب مجوز از مراجع ذیربسط تحت نظارت پرسنل جهاد کشاورزی و منابع طبیعی

معرفی اتوماسیون اداری کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان فارس

مهندس محمد کاظم صادقی
مدیر عامل شرکت پویا رایانه دنا

در دنیای امروز پیشرفت و بقاء یک سازمان وابسته به اطلاعات و داده های پردازش شده آن است که سازمان با اتساع به آن اطلاعات می تواند پله های پیشرفت را یکی پس از دیگری بپیماید. همچنین در سازمان ها و تشکل هایی که برای اعضاء آن امکان درآمد زایی وجود دارد؛ بحث توزیع عادلانه فرصت های ایجاد درآمد، جایگاه ویژه ای خواهد داشت، در این اینجا نیز آگاهی و در دست داشتن اطلاعات، داده های پردازش شده به روز و برخط (آنلاین) در این توزیع عادلانه مؤثر خواهد بود. تصمیم گیری در زمان مناسب با توجه به اطلاعات پردازش شده می تواند یک سازمان را از خطر مهلك و حتمی نجات دهد و باعث رشد و ترقی آن سازمان گردد. کانون کارشناسان رسمی دادگستری نیز بعنوان یک نهاد خدمت رسانی و درجهت ارائه خدمات بهتر و برخط به مردم، دستگاه قضایی و کارشناسان این کانون اقدام به تهیه و تولید نرم افزارهای مکانیزه و یکپارچه اتوماسیون تخصصی، اداری و مالی نموده است تا هم زمان با توسعه فیزیکی، افزایش رشته های کارشناسی و تعداد کارشناسان در حوزه های مختلف و نیز افزایش تعداد درخواست های کارشناسی مراجع قضایی و سایر ارگان ها، بتواند با ارائه خدمات برخط به آحاد مردم از تمرکز اطلاعات در راستای توسعه بهتر و خدمت رسانی مناسب استفاده کند.

نرم افزار مذکور در مدت زمان دو سال تولید شده و از دیماه سال ۱۳۹۴ بارگذاری و به بهره برداری رسیده است. اتوماسیون تخصصی کانون دارای زیر سیستم های مختلفی می باشد: ثبت تاریخ برگزاری آزمون کتبی و شفاهی، ثبت اطلاعات متتقاضیان شرکت در آزمون، اعلام نتایج آزمون، مشخصات کارآموز و انجام استعلامات مورد نیاز، انتخاب کارشناس راهنمای، انجام تکالیف کارآموزی، مشخصات کارشناس، صدور و تمدید پرونده کارشناسی و کارت شناسایی، ترکیب اعضای کمیسیون ها، ثبت جلسات و تصمیمات هیئت مدیره، انجام انتخابات هیئت مدیره، ابلاغ اخطاریه به کارشناس، درخواست کارشناسی، ثبت نظریه کارشناس، امور مربوط به دادسرا و دادگاه انتظامی (ثبت صور تجلیسات، لوایح، رای، صدور کیفر خواست / منع تعقیب، تعیین وقت رسیدگی) و همچنین مجموعه نرم افزارهای حسابداری، حقوق و دستمزد، کارگزینی، کنترل تردد، اموال و دبیرخانه را در بر می گیرد.

از ویژگی ها و قابلیت های این نرم افزار می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- تمامًا تحت وب با محوریت ارجاع کار عادلانه به کارشناسان کانون
- قابلیت ارتباط با نرم افزار CMS دادگستری، سیستم جامع شهرسازی شهرداری و قابلیت اتصال به سایر سازمان ها مانند مسکن و شهرسازی و ثبت اسناد
- ارائه کارتابل متمرکز تحت وب به متقاضیان، کارشناسان و پرسنل کانون با امكان مشاهده و پیگیری درخواست ها و تاریخچه درخواست از ابتدا تا مرحله بایگانی، مشاهده درخواست های ارسالی به کارتابل و امکان ارسال به نفرات بعدی گردشکار یا برگشت درخواست به نفر قبلی

- ارائه امکانات مرتبط با خدمات الکترونیکی
  - یکپارچه با سیستم های مالی و اداری و سهولت در انجام پرداخت های کارشناسان
  - امکان ردگیری و پیگیری کارهای کارشناسی کارشناسان و پرونده ها
  - امکان توزیع و ارجاع کار بر اساس شاخص های مورد نظر (نوبت دهی)
  - فرآیند محور با امکان تعریف و تغییر در فرآیند های جاری و آتی
  - امکان گزارش گیری از تمام بخش های نرم افزار در قالب گزارش و یا فایل اکسل
  - قابلیت انجام کلیه امور کارشناسان از قبیل: اخذ و تمدید پروانه کارشناسی، پرداخت دستمزد کارشناسی، درخواست افزایش صلاحیت کارشناسی همراه با درج در پروانه، صدور کارت شناسایی و دفترچه کارشناسی، انجام ابلاغات و ارجاعات بر حسب رشته و صلاحیت و حوزه فعالیت به کارشناسان
  - قابلیت بهره برداری از خدمات پرداخت الکترونیکی
  - قابلیت ارسال پیامک یا پست الکترونیکی در هر مرحله از گردش کار در هر فرآیند
  - یکپارچه با وبسایت کانون
- بنظور ایجاد دسترسی آسان و راحت و انجام خدمات برخط (آنلاین) قابلیت هایی نظری انتخاب کارشناس، درخواست انجام کارشناسی، پیگیری درخواست کارشناسی، احراز هویت کارشناسان، احراز احالت نظریه کارشناسی و دیگر موارد توسط قضات، کارشناسان و سایر ذینفعان مربوطه؛ وبسایت کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان فارس به آدرس www.kkrdf.ir در دسترس کلیه مخاطبین این کانون قرار داده شده است. این وبسایت بعنوان پل ارتباطی مردم، کارشناسان و قضات با سیستم اتوماسیون اداری، تخصصی کانون کارشناسان رسمی دادگستری فارس پیش بینی شده است؛ لیکن راه اندازی و بهره برداری آن منوط به موافقت دستگاه قضایی و اتصال سیستم اتوماسیون کانون با سیستم CMS دادگستری است.
- همچنین جهت سهولت دسترسی جستجو و انتخاب کارشناس توسط مراجع قضایی، ادارات، نهادها و مردم، کانون کارشناسان رسمی دادگستری فارس اقدام به تهیه نرم افزار جستجوی کارشناس برای سیستم عامل های Windows و iOS و Android نموده است که این نرم افزار ها دارای قابلیت به روز رسانی اتوماتیک می باشند. نرم افزارهای یاد شده و نسخه تحت وب جستجوی کارشناس از سایت کانون قابل دسترس هستند.
- قابلیت های این نرم افزار ها عبارتند از :**
- مشاهده صلاحیت های کارشناسان مورد نظر
  - جستجوی کارشناس با انتخاب هر یک از اطلاعات نام یا نام خانوادگی یا انتخاب گروه، رشته صلاحیت، وضعیت اشتغال، استان، منطقه و شهر
  - نرم افزار محاسبه حق الزحمه کارشناسی مربوط به محاسبات دستمزد ارزیابی، اجرت المثل و اجاره بها براساس تعریفه دستمزد مصوب قوه قضائیه که در اپلیکیشن های iOS و Android وجود دارد.
  - لینک دانلود اپلیکیشن های یاد شده در سایت کانون برای عموم قابل دسترس است.

ضرورت بکارگیری راهکارهای نوین مدیریت سیلاب شهری

اردوان نیکنام

کارشناس رسمی دادگستری در رشته مهندسی محیط زیست

حوضه آبریز و بهبود شرایط زیست محیطی که در آن است، با استفاده از خصوصیات و عوارض طبیعی و مصنوعی واقع در سطح حوضه، اقداماتی در جهت کاهش حجم و دبی اوج رواناب، تصفیه یا کاهش آلودگی رواناب و همچنین افزایش نفوذ و تغذیه آب زیرزمینی انجام می‌شود. بکارگیری هر یک از راهکارهای مدیریتی ارائه شده در حوضه‌ی هر شهر با توجه به هدف و ویژگی‌های آن شهر متنوع بوده و درجه کارآیی آن‌ها متفاوت است که می‌باشد با توجه به شرایط، بومی‌سازی شوند.

حوضه‌های شهری همان حوضه‌های آبریز طبیعی هستند که به مرور زمان پوشش طبیعی خود را از دستداده و به سطوح نفوذناپذیر شهری تبدیل شده‌اند. با توجه به ساخت و ساز روزافزون در شهرها و ایجاد کلان‌شهرها، سطوح نفوذناپذیر حوضه‌ها نیز در حال تغییر است. تأثیر چنین هیدرولوژیکی آن‌ها در حال تغییر است. تأثیر چنین تغییراتی را در تغییر آبنمودهای سیلاب‌ها می‌توان مشاهده کرد. هدف از رویکردهای مدرن در مدیریت سیلاب‌های شهری، کنترل و کاهش سیلاب و انتقال آلودگی ناشی از آن است. این روش‌ها که در آن‌ها تأکید اصلی بر حداقل‌تر تطابق با فرآیندهای چرخه طبیعی آب سطحی است را اصطلاحاً روش‌های توسعه کم‌اثر می‌گویند که در واقع همان رعایت مبانی توسعه پایدار است. در واقع در دیدگاه سنتی مدیریت سیلاب؛ مطالعات به قسمتی از حوضه مورد نظر محدود می‌شود، درحالی که در روش‌های نوین مدیریت سیلاب بر مبنای اصول توسعه پایدار، محدوده مطالعات و عملیات اجرایی بخش گستردۀ تری از حوضه را در بر می‌گیرد.

بارش‌های گستردۀ و اغلب پیش‌بینی نشده در زمستان و بهار گذشته موجب گردید که مناطق وسیعی از کشور دچار مشکل رواناب و سیل شوند، اما برای رهایی از مشکلات بوجود آمده توسط سیلاب‌ها، به نظر می‌رسد که با استفاده از روش‌های نوین مدیریت سیلاب روى آورد. کنترل و جمع آوری سیلاب، مهم‌ترین و اساسی‌ترین موضوع در مدیریت حوضه آبریز است، که در شهرها به علت توسعه شهری و تغییرات قابل توجه در الگوی طبیعی حوضه آبریز، اهمیت بیشتری نیز می‌یابد. در گذشته، رویکرد مدیریت سیلاب شهری بسیاری از کشورها بصورت سنتی و معطوف به جمع آوری، انتقال و دفع آن بوده است، اما امروزه رویکرد مدرن در مدیریت سیلاب شهری با تکیه بر روش‌هایی است که بیشترین تطابق را با فرآیندهای چرخه طبیعی آب سطحی دارند و اصطلاحاً روش‌های توسعه کم‌اثر نامیده می‌شوند. بکارگیری این روش‌ها بعنوان یکی از راهبردهای مهم در مدیریت سیلاب شهری بویژه در کشورهای توسعه‌یافته هر روزه اهمیت بیشتری می‌یابد و رو به گسترش است. در ایران نیز به دلیل رشد شهرنشینی و شکل‌گیری کلان‌شهرها، مسئله مدیریت سیلاب شهری اهمیت بیشتری پیدا کرده است: از آنجا که تاکنون هزینه‌های زیادی برای مدیریت سیلاب شهری به روش سنتی با ایجاد انواع سازه‌ها بمنظور جمع آوری و دفع سیلاب‌ها انجام شده و به نتایج مطلوبی نرسیده است، لذا توجه به روش‌های مرتبط با راهکارهای توسعه کم‌اثر در مدیریت سیلاب‌های شهری ضروری تر شده است. در روش‌های توسعه کم‌اثر برای مدیریت سیلاب شهری، بمنظور حفظ یا بازگرداندن شرایط هیدرولوژیکی طبیعی

- اجرای سازه های تا خیری سیلاب در بالادست حوضه های شهری
- تهیه طرح جامع سیلاب شهری و تدوین نقشه های پهنگ بندی خطر سیل برای شهرها با تمرکز بر نقاط پرخطر
- استقرار سامانه های پایش هشدار سیل شهری بویژه در موقعه اعلام بارندگی
- استقرار ایستگاه باران سنجی مجزا برای نقاط پر خطر شهری

ب- راهکارهای کاهش در معرض خطر بودن یا کاهش خطر و تهدید سیل

هدف از اقدامات این مرحله آن است که با وجود خطر وقوع سیل و با قبول آثار سوء اقتصادی ناشی از سیل، از تلفات انسانی جلوگیری شود، این اقدامات عبارتند از: محدودیت و انطباق طرح های توسعه ای با ملاحظات وقوع سیل در حوضه های شهری، معانعت از اعمال تغییرات و اقداماتی که منجر به دستکاری طبیعت در حوضه های شهری می گردد، پایش حریم و بستر قانونی مسیل های اصلی و فرعی در بالادست حوضه های شهری، تعیین مسیل های کاربری های حوضه های شهری بر مبنای سیل قابل قبول در طراحی های بازنگری شده و منطبق با معیارهای جدید هواشناسی و تغییرات اقلیمی کشور

ج- راهکارهای کم کردن آسیب های هنگام بروز سیل

اقداماتی که منجر به آمادگی در برابر سیل می گردد، نظیر اطلاع رسانی صحیح و بهنگام به جامعه هدف در تمامی سطوح و ارسال پیام های هشدار سیل، مدیریت یکپارچه عملیاتی - اجرایی در هنگام وقوع سیل همراه با تعیین شرح وظایف و تقسیم کار افراد و نهادهای مسئول، استقرار تیم های امدادی آموزش دیده همراه با تجهیزات لازم در هنگام وقوع سیل، استقرار واحد اطلاع رسانی برای جلوگیری از گسترش شایعات و سردرگمی شهروندان، مدیریت عملیات نجات و تعیین اولویت های کمک رسانی به آسیب دیدگان، دور کردن افراد از محل خطر و در صورت لزوم بستن مسیرها و خیابان های در معرض آسیب

طرح ها و مداخلات پیشگیری و کاهش خسارات سیل را نیز می توان به دو قسمت سازه ای و غیر سازه ای تقسیم کرد. اقدامات سازه ای عمدها بر اجرای پروژه هایی نظیر احداث سازه ها و بندهای تا خیری، احداث دایک ها و خاکریزها، ساماندهی مسیرها و انحراف مسیر سیلاب ها و... تأکید دارد و هدف آنها کاهش خسارات سیل است. اقدامات غیرسازه ای شامل مدیریت حوضه ای آبریز، پهنگ بندی سیلاب و اعمال مقررات خاص کاربری اراضی حوضه، تقویت پوشش گیاهی حوضه، ایجاد سیستم های پایش و هشدار سیلاب در محل و اطلاع رسانی رخداد سیل پیش از وقوع، تهیه و ابلاغ نظاینامه های عملیاتی - اجرایی مدیریت سیل و نیز دور کردن مردم جهت کاهش تلفات جانی و انسانی است. بعلاوه این که در مناطق شهری فعالیت ها باید متمرکز بر زندگی با سیل و همراه با افزایش تابآوری شهری باشد و برای رسیدن به نتایج مطلوب، لازم است تلفیقی از راهکارها و اقدامات سازه ای و غیرسازه ای تدوین و اجرا گردد. برخی از مهم ترین راهکارها جهت مدیریت سیلاب در حوضه های شهری کشورمان در سه سطح و به شرح زیر پیشنهاد می گردند:

- الف- راهکارهای پیشگیری و کم کردن خطر سیل در حوضه های شهری**
  - مدیریت اراضی بالادست حوضه و انجام تمهیداتی که منجر به حذف و یا کاهش رواناب ها گردد، نظیر تقویت پوشش گیاهی و درختکاری مناسب در بالادست و معانعت از تغییر کاربری جدید اراضی در بالادست حوضه
  - لایروبی منظم و برنامه ای آبراهه ها و بازگشایی و پاکسازی راه آب های اصلی و فرعی حوضه های شهری
  - اصلاح مسیرهایی که رواناب ها را در حوضه های شهری تخلیه می نمایند و جلوگیری از ایجاد موانع یا تخلیه نخاله ساختمانی در بستر آبراهه های بالادست همراه با آزادسازی حریم و بستر مسیرهای سیلاب در حوضه های شهری

اهداف و اهمیت بازیافت زباله های شهری

دیدگاه کارشناس

مهندس فاطمه توسل

کارشناس رسمی دادگستری در رشته

مهندسی محیط زیست

مقدمه

شروع مصرف پلاستیک به زمان های بسیار قدیم، قبل از کشف پلاستیک های سنتزی باز می گردد. عمدۀ پیشرفت و رشد صنعت پلاستیک به سال ۱۹۳۰ میلادی باز می گردد. طی سال های ۱۹۳۰ تا ۱۹۴۰ اولین پیشرفت های صنعتی در مورد پنج پلیمر عمده گرمانترم امروزی یعنی پلی اتیلن (PET)، پلی پروپیلن (PP)، پلی وینیل کلرايد (PVC)، پلی استایرن (PS) و پلی متیل متاکریلات (PMMA) روی داده است که امروزه آن ها را به این دلیل که از پیوندهای وینیلی تهیه می گردند به نام پلاستیک های وینیل می شناسند.

پلاستیک ها طیف وسیعی از مواد پلیمری را تشکیل می دهند، بطوری که از کل پلیمر های صنعتی حدود ۵۸٪ آن شامل پلاستیک ها می شود. پلاستیک از کلمه یونانی *plastikos* به معنی شکل پذیر بودن یا مناسب برای ریخته گری مشتق شده است. مصرف پلاستیک به علت سبکی وزن و عدم شکستگی بسیار رایج است اما چون بندرت در اثر تجزیه بیولوژیکی و شیمیایی از بین می رود یکی از منابع عمدۀ ایجاد زباله است.

أنواع پلاستيك از نظر نوع کاربرد

پلاستیک ها از نظر کاربرد و ارزش اقتصادی به دو گروه تقسیم می شوند: پلاستیک های مهندسی و پلاستیک های غیر مهندسی؛ پلاستیک های غیر مهندسی بر مبنای کم هزینه بودن در ساخت و حجم زیاد در تولید و فروش مشخص می گردد. کاربرد این مواد مانند فولاد و آلومینیوم در صنایع فلزی است و بیشتر در ساخت مواد مصرفی مانند ظروف و فیلم های بسته بندی مورد استفاده قرار می گیرند. این گروه اصولاً شامل چهار دسته مهم پلاستیک های گران نرم معروف به پلی اتیلن سبک و سنگین، پلی پروپیلن و استایرن می باشد. پلاستیک های مهندسی از نظر هزینه گرانتر و از نظر حجم، کمتر تولید می شوند، اما از لحاظ خواص مکانیکی و دوام بسیار پایدارند و از نظر کاربرد قابل رقابت با شیشه، سرامیک و فلزات مختلف هستند. پلاستیک ها از نفت که منبعی تمام شدنی است تهیه می شوند ولی به علت غیر قابل تجزیه بودن از زباله های پایدار و آلوده کننده محیط زیست محسوب می شوند.

زباله های جامد شهری شامل تمام مواد زائد حاصل از فعالیت هایی است که در شهر انجام می شود. این مواد از نظر خواص فیزیکی و شیمیایی تنوع بسیاری دارند. در حال حاضر پیچیدگی هایی که در زندگی جامعه شهری بوجود آمده در کمیت و کیفیت زباله ها تغییرات فراوانی ایجاد نموده است که این تغییرات معضلاتی از قبیل اشکال در نحوه جایجایی و چگونگی دفع را نیز بدنبال داشته است. کلیه مسائل مربوط به زباله و پسماند را می توان در قالب مدیریت مواد زائد بررسی نمود. مدیریت مواد زائد جامد را می توان یک فعالیت میان بخشی پایه ریزی شده و بر اساس اصول مهندسی و اقتصادی بین عناصر مختلف آن یعنی تولید، ذخیره در محل، جمع آوری، حمل و نقل، پردازش و بازیافت و نهایتاً دفع مواد زائد جامد دانست.

جداسازی و تفکیک پسماندها از یکدیگر در مبدأ تولید بعنوان یکی از کارآترین و اقتصادی ترین روش های پردازشی، امروزه در اغلب کشورهای دنیا صورت می گیرد.

همچنین بکارگیری اصولی این روش تا حدودی بار هزینه های حمل و نقل را کاهش می دهد، اما گاهی در جریان اجرای طرح های تفکیک در مبدأ به دلیل عدم برنامه ریزی اصولی و صحیح و همچنین عدم وجود مدیریت مناسب، هزینه های ایجاد شده از منافع موجود بیشتر شده و سود حاصل از اجرای طرح های تفکیک بسیار ناچیز و در برخی موارد منفی می شود. بنابراین بررسی طرح های تفکیک تدوین شده از دیدگاه اقتصادی (در بررسی مسئله از دیدگاه مالی؛ سود اشخاص در جریان اجرای یک پروژه در نظر گرفته می شود) و محاسبه هزینه ها و منافع آن برای جامعه ضروری است.

قاریچه مصرف پلاستیک و کاربرد آن

در سال های اخیر از دیابد مصرف پلاستیک بطور فزاینده ای در جهان رو به افزایش گذاشته است که علت آن توسعه صنایع پتروشیمی و نفت است. استفاده از مواد پلاستیکی در بسته بندی ها بجای کاغذ یا کاربرد آن بجای شیشه و چوب برای صرف هزینه کمتر، یکی از علل از دیابد مصرف پلاستیک است.

و دارای این قابلیت نیستند که بسادگی ذوب شده و به مواد دیگری تبدیل شوند.

مواد پلاستیکی دارای ارزش حرارتی حدود 600 Kcal/kg هستند و از نظر بیولوژیکی بسختی تجزیه پذیر هستند و بقدرت توسط باکتری ها مورد حمله قرار می گیرند بطوریکه این مواد تا ۳۵۰ سال بدون هیچ تغییری در طبیعت باقی می مانند.

اهداف و اهمیت بازیافت پلاستیک

فرآیندهای بازیابی پلاستیک ها شامل عملیات و فرآیندهایی است که در آن مواد دست دوم به محصول جدید و یا مونومر تشکیل دهنده تبدیل می گردد و در موارد دیگری استفاده می شود.

در بازیابی دو نکته حائز اهمیت وجود دارد:

۱. مواد پلاستیکی مورد استفاده در بسته بندی ها، مجدداً قابل استفاده باشند که به این ترتیب مصرف مواد فقط در یک چرخه بسته انجام گرفته و در نتیجه موجب انباشت آلودگی بیشتر می گردد.

۲. دنبال نمودن اهداف بازیابی ضایعات بسته بندی که عبارتند از:

- کاهش حجم ضایعات ایجاد شده توسط تولید کنندگان و مصرف کنندگان تا حد امکان

- دفع ضایعات غیرقابل استفاده بمنظور جلوگیری از ورود مجدد آنها به چرخه آلوده کننده ها

- کمک به حفظ و نگهداری منابع با ارزش اولیه و جلوگیری از خروج بی رویه ارز

- تولید محصولات نهایی با ارزش های اصلاح شده در جهت کاهش هزینه ها و ضایعات

همانطور که پیشتر ذکر شد زباله های پلاستیکی از نظر بیولوژیکی بسختی تجزیه پذیر بوده و بقدرت توسط باکتری ها مورد حمله قرار می گیرند و دیگر آنکه این مواد تا ۳۵۰ سال بدون هیچ تغییری در طبیعت باقی می مانند. لذا ضرورت بازیافت این مواد احساس می گردد. در شماره های آتی به خطرات رهاسازی زباله های پلاستیکی در محیط زیست، محسن جداسازی و بازیافت بهداشتی پلاستیک از زباله، معايب استفاده از مواد پلاستیکی به شکل غیر بهداشتی، مراحل مختلف بازیابی پلاستیک، موارد استفاده پلاستیک های بازیافتی و راه های مقابله با بحران زباله های پلاستیکی پرداخته خواهد شد.

استفاده از پلاستیک به صرفه جویی انرژی کمک می کند؛ برای مثال انرژی کمتری برای ساخت بطری پلاستیکی سس گوجه فرنگی نسبت به بطری شیشه ای لازم است.

دسته بندی پلاستیک ها

۱. PETE: Poly Ethylene Terephthalate

از این پلاستیک بطری های آسامیدنی، دهان شویه و منگنه ها را می سازند.

۲. HDPE: High Density Poly Ethylene

از این پلاستیک ظرف شیر، ظرف های زباله و بطری مواد پاک کننده را می سازند.

۳. PVC: Poly Vinyl Chloride

از این پلاستیک بطری های روغن خوارکی و ظروف بسته بندی گوشت را می سازند.

۴. LDPE: Low Density Poly Ethylene

از این پلاستیک ظرف های تولیدی، ظروف غذا و ظروف نان را می سازند.

۵. PP: Poly Propylene

از این پلاستیک ظروف ماست، بطری شامپو، نی نوشابه، ظروف مارگارین و بوشک بچه می سازند.

۶. PS: Poly Styrene

از این پلاستیک فنجان نوشیدنی های گرم، بسته های خانگی، کارتون تخم مرغ و سینی گوشت می سازند.

۷. درج نام به لاتین روی ظروف

در این دسته هر نوع پلاستیک یا ظروف بسته بندی که بیشتر از یک نوع پلاستیک در آن بکار رود جا می گیرد.

بازیافت پلاستیک

بازیافت پلاستیک اگرچه کار آسانی است اما ابتدا باید دانست که چه نوع پلاستیکی قابل بازیافت است. پلاستیک ها فرمول های مختلفی دارند و باید قبل از بازیافت برای تولید محصولات جدید منظم شوند.

پلاستیک های مخلوط می توانند بازیافت شوند اما به ارزشمندی پلاستیک های مرتب شده نیستند زیرا خواص فیزیکی پلاستیک های بازیافت شده ممکن است متفاوت باشد. در واقع علت عدم انجام اصولی بازیافت پلاستیک ها، تنوع آنها است.

هر روز صدها نوع پلاستیک مورد استفاده اولیه قرار می گیرند، بسیاری از مواد پلاستیکی از نظر شیمیایی ناسازگارند

منابع: رضا نقوی، افسانه حسنی، ۱۳۸۶. بررسی طرح های تفكیک در میدا از دیدگاه اقتصادی (مطالعه موردي منطقه ۲۰ تهران). سومین همایش ملی مدیریت پسماند.

محمد تقی صمدی، افسانه چاوشانی، فاطمه سمیعی. ۱۳۹۴. وضعیت بازیافت ضایعات پلیمری پلی اتیلن تری فتالات از پسماندهای شهر همدان در سال ۱۳۹۱ www.isfwmco.ir

آشنایی با روش‌های سرمایه‌گذاری در بازار بورس

حسین حسنی

کارشناس رسمی دادگستری در رشته حسابداری و حسابرسی

نام آن مشخص است دارایی‌هایی است که جنبه فیزیکی دارند: مانند خودرو، املاک، مستغلات و ... . اما دارایی‌های مالی که به آنها دارایی‌های کاغذی هم گفته می‌شود، دارایی‌هایی هستند که ارزش آنها به پشتونه یک دارایی دیگر تعیین می‌شود. بعنوان مثال: دارنده سهام شرکت، به نسبت سهام خود در دارایی‌ها و منافع شرکت مذکور سهام می‌شود یا دارنده اوراق مشارکت، بواسطه مشارکت در پروژه‌ای که اوراق مذکور برای تأمین مالی آن پروژه منتشر شده، سود بدست می‌آورد.

چرا افراد در بورس سرمایه‌گذاری می‌کنند؟

سرمایه‌گذاری در بورس می‌تواند نقش زیادی در رونق اقتصادی داشته باشد. چون با این کار منابع مالی مورد نیاز بنگاه‌های اقتصادی برای توسعه فعالیتها تأمین شده و در نتیجه رونق کسب و کار، اشتغال‌زایی و رشد و شکوفایی اقتصاد کشور را بدنبال خواهد داشت. اما شاید این سؤال ایجاد شده باشد که سرمایه‌گذاری در بورس و خرید سهام شرکت‌ها برای سرمایه‌گذاران چه نفعی دارد؟ در پاسخ باید گفت مهمترین مزایای بورس برای سرمایه‌گذاران به شرح ذیل است:

۱- کسب درآمد

یکی از مهمترین اهداف هر فرد در سرمایه‌گذاری، کسب درآمد و سود از بورس است. سرمایه‌گذاری در بورس اگر همراه با هوش مالی و بصورت صحیح و آگاهانه باشد، از دو طریق این هدف را تأمین خواهد کرد: یکی دریافت سود نقدی و دیگری افزایش قیمت سهام؛ بخصوص در روش دوم که افزایش قیمت سهام در عرضه اولیه سهام بیشتر مشهود است.

لزوم تهیه مایحتاج (ضروریات) زندگی سبب شده است تا در جوامع مختلف، مردم محل‌هایی را به نام بازار ایجاد کنند. بازار مکانی عمومی است که در آن خریداران و فروشنده‌گان معاملات خود را بطور مستقیم یا از طریق واسطه‌ها انجام می‌دهند؛ اما بازار بورس چیست؟

بورس نیز یکی از این بازارها است. امروزه، بازارها دیگر محدود به یک مکان خاص نبوده و می‌توانند در قالب یکی از شبکه‌های ارتباطی مانند اینترنت تشکیل شوند. مفهوم بورس در اذهان عمومی اشاره به بازاری دارد که در آن خریداران و فروشنده‌گان اوراق بهادار مانند سهام گرد هم آمده و به معامله دارایی‌های خود (سهام و اوراق مشارکت و ...) اقدام می‌کنند.

در بازار سهام (بورس) نزدیک به ۷۰۰ شرکت کوچک و بزرگ وجود دارند که سهام تعداد زیادی از آن‌ها معامله می‌شود. با توجه به اینکه نزدیک به ۳۰ درصد تولید ناخالص داخلی کشور از طریق شرکت‌های حاضر در این بازار فراهم می‌شود، بنابراین شرکت‌های حاضر در بورس اثربخشی بالایی در اقتصاد کلان دارند و تغییرات شاخص بورس بصورت پیوسته مورد رصد فعلان اقتصادی قرار می‌گیرد. از این رو، بورس را آینه تمام نمایی از اقتصاد می‌نامند، زیرا کوچکترین تغییر در وضعیت اقتصادی، بر بورس اثر می‌گذارد.

معاملات سهام در بورس

در بازارها دارایی‌های مختلفی معامله و مورد خرید و فروش قرار می‌گیرند. در یک طبقه بنده گلی، دو نوع دارایی عمده وجود دارد: دارایی مالی و دارایی واقعی؛ برای درک بهتر این مفهوم بهتر است ابتدا درباره این دو نوع دارایی توضیح دهیم.

منظور از دارایی فیزیکی یا دارایی‌های واقعی، همانطور که از

108.64

959.12

956.10
+1.33%

589.57

۴- قابلیت نقدشوندگی خوب

یکی از ویژگی‌های دارایی‌خوب، این است که قابلیت نقدشوندگی بالایی داشته باشد؛ یعنی بتوان آن را سریع به پول نقد تبدیل کرد. همین ویژگی از مهمترین مزیت‌هایی است که بورس را از بازارهای دیگر بخصوص مسکن جدا کرده و افراد بسیاری را جذب خود کرده است.

چگونه در بورس سرمایه‌گذاری کنیم؟

اولین قدم برای شروع سرمایه‌گذاری در بورس دریافت کد سهامداری است. این کد با مراجعه فرد به شرکت‌های کارگزاری بورس و ارائه مدارک شناسایی قابل دریافت است. برای یافتن کارگزاری می‌توان نزدیکترین کارگزاری یا بهترین کارگزاری‌های سال قبل را در اینترنت جستجو کرد.

برای معامله کردن سهام در بورس چند روش وجود دارد:

روش اول: مراجعه حضوری به شرکت کارگزاری و تکمیل فرم درخواست خرید و فروش سهام است.

روش دوم: انجام معاملات تلفنی است که با تماس تلفنی به کارگزار، سفارش درخواست خرید و فروش ارائه می‌شود. در نهایت روش سوم: معاملات آنلاین و اینترنتی سهام است که در صد بالایی از سرمایه‌گذاران از این طریق سفارشات خرید و فروش سهام شرکت‌ها را ارسال می‌کنند.

پس از دریافت کد سهامداری، نیاز به آموزش بورس و فرآگیری شیوه تحلیل سهام و معامله کردن آن است. علیرغم اینکه بورس همواره طی سالیان اخیر جزء پربازده‌ترین بازارها بوده است، اما معامله کردن بدون تحلیل و آموزش بورس می‌تواند منجر به شکست جبران ناپذیر و ضرر و زیان‌های هنگفت سرمایه‌گذار شود. مراکز آموزشی معتبر و دارای مجوز ممنظور آموزش بورس و روش‌های سرمایه‌گذاری در بورس، در حال فعالیت هستند که می‌توان با جستجو در اینترنت از خدمات آنها برای موفقیت بیشتر در بورس و معاملات بهره برد.

۲- امنیت و شفافیت در سرمایه‌گذاری

اگر به شما بگویند با سرمایه‌گذاری در یک دارایی یا کار می‌توانید سرمایه خود را در یک سال چند برابر کنید ولی شما از جزئیات و کیفیت این سرمایه‌گذاری مطلع نباشید، مثلاً ندانید قرار است پول خود را در چه کاری سرمایه‌گذاری کنید؟ آیا این کار شرعی و قانونی است یا خیر؟ اصل سرمایه‌گذاری شما باز خواهد گشت یا امکان کلاهبرداری در آن وجود دارد؟ و هزاران اما و اگر دیگر، طبیعتاً پاسخ شما به این نوع سرمایه‌گذاری منفی است. یکی از مهمترین مزایای سرمایه‌گذاری در بورس، امنیت در سرمایه‌گذاری و برخورداری از حمایت قانون و مقررات است. همچنین شرکت‌هایی که در آنها سرمایه‌گذاری می‌کنند موظف هستند کلیه اطلاعات حائز اهمیت خود اعم از اطلاعات مالی، برنامه‌ها و ... را به بورس اعلام کنند.

۳- سرمایه در مقابل تورم

ارزش پول در طول زمان خود به خود کاهش می‌یابد و با توجه به تورم موجود در جامعه در صورتی که افراد پس اندازه‌ای خود را در جای مناسبی سرمایه‌گذاری نکنند ارزش آن کاسته خواهد شد. اما سرمایه‌گذاری در بورس چگونه به حفظ ارزش پول در مقابل تورم کمک می‌کند؟ در پاسخ باید گفت افراد با خرید سهام یک شرکت در واقع به نسبت سهامی که خریداری کرده‌اند، در منافع این شرکت یعنی دارایی‌های شرکت و همچنین سود و زیان آن سهامی می‌شوند. طبیعتاً در طول زمان، ارزش دارایی‌های شرکت متناسب با تورم افزایش می‌یابد و همچنین، شرکت در اثر فعالیت‌های اقتصادی که انجام می‌دهد سود قابل قبولی بدست می‌آورد. در نتیجه افرادی که اقدام به خرید سهام شرکت‌ها می‌کنند می‌توانند سرمایه خود را در مقابل تورم حفظ کنند. البته خرید و فروش سهام باید بصورت آگاهانه و همراه با آموزش بورس انجام پذیرد.

ضرورت تشکیل و توسعه شرکت های توانمند در حمل و نقل جاده ای

سید مصطفی اکرامی نیا
کارشناس ارشد حمل و نقل

مقدمه:

تولید کننده و یا مصرف کننده کالا یا خدمات باشند، خواهان دریافت خدمات بهتر از شرکت های حمل و نقل هستند و کیفیت موجود را مطلوب نمی دانند.

گیرندگان خدمات از دستگاه صادر کننده مجوز فعالیت برای این شرکت ها انتظار دارند، که درجهت رشد، توسعه و بهبود وضعیت شرکت ها و مؤسسات حمل و نقل اقداماتی انجام دهند. این درخواست و تقاضای کیفی است که از گذشته وجود داشته و همچنان نیز وجود خواهد داشت.

در واقع وجود این نوع تقاضا جنبه های مشتبی را به همراه داشته و باعث شده است که دستگاه متولی صادر کننده مجوز، مقیاس و واحد را برای سنجش کیفیت فعالیت شرکت های حمل و نقل طراحی و محاسبه نموده و در راستای اصلاح قوانین و مقررات حمل و نقل از آن استفاده نماید.

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای مقیاس و واحد سنجش مستقلی را (جدا از واحد سنجشی که جامعه خدمات گیرنده بخش حمل و نقل جاده ای داخلی بطور طبیعی برای خود تهیه و استفاده می کند)، در قالب آیین نامه طبقه بندي شرکت های حمل و نقل تهیه و تصویب نموده است.

اندازه گیری ها نشان می دهد که سطح کیفی ارایه خدمات توسط شرکت های حمل و نقل در شرایط مطلوبی بسیار نمی برد. اگرچه در طی سال های قبل و همچنین سال های اخیر شرایط و ضوابط عمومی تأسیس و بهره برداری از شرکت های حمل و نقل درجهت سنجش کیفیت فعالیت شرکت های حمل و نقل از معیارهای موجود در جامعه حمل و نقل داخلی یعنی خدمات گیرندگان بخش حمل و نقل داخلی استفاده شده، لیکن همین سنجش ها نیز هم اکنون نشان می دهد که سطح کیفی ارایه خدمات توسط شرکت های حمل و نقل تا رسیدن به وضعیت مطلوب فاصله دارد.

کارشناسان حمل و نقل دلایل مختلفی را برای بروز این عارضه ذکر می کنند. بعضی آن را ناشی از عدم سرمایه گذاری در زمینه های مورد نیاز این صنعت دانسته، عده ای دیگر نامناسب بودن قوانین و مقررات را بر می شمرند، گروهی آن را مرتبط به وجود پدیده خرد مالکی می دانند و عده ای دیگر تمامی عوامل مذکور را تأثیر گذار می دانند.

خدمات حمل و نقل فرآیندی است که معمولاً از نوعی فعالیت تولیدی نسبتاً پیچیده و سرمایه ببر و از طریق بهره گیری از شیوه های مختلف بدست می آید و مانند هر محصول اقتصادی دیگر قیمت آن در نتیجه برخورد متقابل عرضه و تقاضا تعیین می گردد. خدمت حمل و نقل دارای این ویژگی است که معمولاً تقاضای مستقیم و مستقل برای آن وجود ندارد و درخواست استفاده از خدمات دیگر از قبیل گردشگری، زیارت، تهیه مایحتاج زندگی، آموزش تجارت، اشتغال، رفاه و ... موجب ایجاد تقاضا برای آن می شود.

بدین لحاظ خدمت حمل و نقل ماهیتی راهبردی دارد و هر نوع بحران و نارسايی در عرضه آن به کل فعالیت های اقتصادی و حتی امنیت کشور سرایت کرده و موجب کاهش رفاه مردم می شود. بدین جهت همواره دولتها خود را موظف و مسئول می دانند در عرضه خدمت حمل و نقل به روش های مختلفی دخالت کرده (نحوه دخالت بستگی به شرایط اقتصاد، وضعیت بازار و ... دارد) تا قیمت آن را تحت تاثیر سیاست گذاری های کشور قرار دهند و علاوه بر آن تقاضای حمل و نقل را برای دستیابی به وضعیت مطلوب در راستای سیاست های کلان اقتصادی ارتقاء دهند.

ارائه خدمات حمل و نقل به سه رکن اصلی نیازمند است:

- ۱- شرکت
- ۲- راننده
- ۳- ناوگان

شرکت در واقع جایگزین واژه بنگاه شده است که عبارت است از مؤسسه یا شرکتی که انجام عملیات حمل و نقل عمومی کالا و مسافر را در داخل و یا خارج از کشور به عهده داشته و بصورت سهامی خاص و سهامی مختلط وجود دارد که هر کدام آیین نامه و ضوابط خاص خود را دارد. وسیله نقلیه عبارت است از وسیله نقلیه باری یا مسافربری که اقدام به جابجایی مسافر و کالا در شبکه راه های کشور می نماید؛ نحوه حمل مسافر و بار طبق آیین نامه های موجود توسط موسسات و شرکت های حمل و نقل انجام می پذیرد.

همیلت کیفیت سطح خدمات در حمل و نقل جاده ای بسیاری از کاربران بخش حمل و نقل جاده ای اعم از اینکه

• از مدیریت واحدی در سطح کشور برخوردار باشد.

در ابتدای امر، کسب درآمد بیشتر می‌تواند انگیزه‌ی شرکت‌های حمل و نقل برای تطبیق وضعیت خود با مشخصات شرکت‌های توانمند باشد. بطور کلی هدف از تشکیل شرکت‌های توانمند افزایش درآمد متقدیان حمل و نقل و ارتقاء کیفی سطح خدمات متولیان حمل و نقل می‌باشد. ضرورت تشکیل اینگونه شرکت‌ها در هر دو بخش حمل و نقل کالا و مسافر قابل بررسی است؛ لیکن به تناسب خدمات ارائه شده توسط این شرکت‌ها، ماهیت شکل‌گیری شان متفاوت است.

مزیت‌های بکارگیری طرح تشکیل شرکت‌های توانمند حمل و نقل جاده‌ای:

در وضعیت موجود شرکت‌های فعال در بخش حمل و نقل کالا، امکان مدیریت واحد در طول پروسه انتقال بار وجود ندارد. به بیان دیگر هر یک از عوامل حمل و نقل شامل صاحب بار، شرکت و راننده بصورت موردی تحت نظر اداره و مدیریت قرار می‌گیرند. مهم تر اینکه در صورت بروز هر گونه مشکل در مقصد، احراق حقوق تضییع شده بسیار کند و با هزینه زیاد صورت می‌پذیرد. عنوان مثال یک کامیون از مبدأ مشخص به مقصد مشخصی بارگیری می‌کند و کالای خود را در کمال صحبت و سلامت به مقصد می‌رساند، ولی گیرنده بار در مقصد، کیفیت کالای فرستاده شده را مطلوب ندانسته و از دریافت بار خودداری می‌کند. حال اگر راننده به هر دلیل نتواند برابر پیش‌بینی قانون در موقع این چنینی بار را به مبدأ بازگرداند و یا روزهای متعددی تا روشن شدن وضعیت بار منتظر بماند، بسادگی قادر نخواهد بود حقوق قانونی خود را دریافت نماید. بنابراین اگر شرکت حمل کننده قابل دسترسی در مقصد نیز وجود داشته باشد این مشکل و مشکلاتی از این دست بسیار راحت تر قابل رفع خواهد بود. این امر می‌تواند با ادغام شرکت‌های کوچک و تشکیل یک شرکت توانمند قابل تحقق باشد. در حالتی که شرکتی با توانایی ارایه خدمات یکسان در مبدأ و مقصد داشته باشیم، امکان اعمال مدیریت متمرکز فراهم می‌شود و از این رهگذر امکان انتقال تخصص‌های مرتبط با حمل و نقل به تناسب پیشرفت‌های روز ایجاد می‌شود.

اگر ما هر سه این عوامل را در ایجاد وضع موجود مؤثر بدانیم، باید اذعان کنیم که در طی سه، چهار دهه گذشته در قسمت‌های مربوط به سرمایه‌گذاری و کم کردن پدیده خرده مالکی فعالیت چندانی صورت نگرفته است، لیکن در زمینه تغییر در مقررات وضع مقررات جدید فعالیت‌های بسیاری انجام شده است.

امروزه بدون در نظر گرفتن شاخص‌هایی مانند انعطاف پذیری و بهره‌وری؛ ایجاد و راه اندازی واحدهای تولیدی و خدماتی، هدف مناسبی نبوده و متناسب بقاء آن واحد نخواهد بود. از طرفی لازم است قوانین و مقررات موضوعه نیز قابلیت انعطاف پذیری در راستای رقابت سازنده و بهره‌وری سرمایه‌ای و نیروی انسانی را در بطن خود داشته باشد. با این نگرش، بازنگری در مقررات تأسیس و بهره‌برداری شرکت‌های حمل و نقل و ساماندهی فعالیت آن‌ها از برنامه‌های مهم و بیش رو می‌باشد. ساماندهی فعالیت شرکت‌ها و مؤسسات و همچنین ارتقاء سطح خدمات آن‌ها؛ با ایجاد رقابت بین شرکت‌های حمل و نقل و ارائه خدمات بیشتر و با کیفیت تر و در نتیجه پویایی حمل و نقل و سود دهی بیشتر این بخش در قالب وجود رقابت سالم، امکان پذیر است. در واقع شرکت‌های حمل و نقل می‌باشند تولید کننده یا توزیع کننده خدمات حمل و نقل باشند و ارزش افزوده در این بخش ایجاد نمایند. بدیهی است در این چرخه مجموعه‌هایی که از توان ارایه خدمات مناسب برخوردارند، تقویت شده و در نهایت شرکت‌های توانمند ایجاد خواهد شد.

قبل از اینکه بخواهیم به ضرورت و مزایای تشکیل شرکت‌های توانمند بپردازیم لازم است منظور خویش را از شرکت‌های توانمند فعال در صنعت حمل و نقل بیان کنیم؛ به عبارت دیگر شرکت‌های توانمند را تعریف و پارامترهای مشخصه آنرا معین نماییم. عنوان مثال معلوم گردد که پارامترهایی مانند درآمد بالا می‌تواند مشخصه شرکت‌های توانمند باشد یا نه؟

منظور از شرکت توانمند شرکتی است که:

- کیفیت خدماتی که ارایه می‌کند مناسب (مشتری مدار) و قابل ارتقاء باشد.
- توانایی ارایه خدمات یکسان در محدوده وسیع جغرافیایی کشور را داشته باشد.

اهداف قابل حصول در صورت تشکیل شرکت‌های توانمند:

الف: حمل و نقل کالا:

- اجرای قانون وابستگی وسایل نقلیه به شرکت (اصلاح روابط متصدیان حمل و نقل)
- کاهش مراجع پاسخگو در قبال مسائل و مشکلات پیش آمده و شفاف شدن طرف حساب رانندگان بویژه در مقصد
- انتقال تخصص به بخش‌های درگیر امر حمل و نقل بجای اعمال تخصص
- امکان ردیابی بهینه وسیله نقلیه در طول سفر
- حذف انحصار و فراهم شدن زمینه رقابت
- اعمال مناسب استانداردهای حمل و نقل بار بخصوص بارهای ویژه و خطرناک
- افزایش فرصت انتخاب برای صاحبان بار
- تهیه امکانات رفاهی بهتر برای رانندگان وسایل نقلیه

ب: حمل و نقل مسافر:

- اصلاح روابط متصدیان حمل و نقل
- ارتقاء مطلوب سطح خدمات و در نتیجه بهبود آسایش مسافرین در حین سفر
- وحدت رویه‌ی مراجع مسئول در قبال نارسایی‌های بوجود آمده در تمام مراحل سفر مانند نحوه برخورد پرسنل، کیفیت غذای بین راهی و...
- امکان ردیابی بهینه در طول سفر
- امکان کمک رسانی‌های فنی و امدادی در موقع بروز نقص فنی در طول سفر و وقوع تصادفات
- فراهم شدن زمینه رقابت سازنده
- بوجود آمدن زمینه استقبال از تخصص‌های نوین در شرکت‌های حمل و نقل
- تهیه آسان بلیت سفر (user friendly)

نتیجه گیری:

ایجاد شرکت‌های توانمند با نگرش اقتصاد مقیاسی منجر به کاهش هزینه‌های پشتیبانی و توانایی مشارکت این شرکت‌ها در عملیات‌های وسیع و قراردادهای بزرگ خواهد شد.

منبع: منابع داخلی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کشور

در بخش حمل و نقل مسافر نیز تشکیل شرکت‌های توانمند یک گام اساسی و یک ضرورت در ارتقاء کیفیت خدمات است. نکته اساسی که لازم است ذکر شود و هر دو بخش کالا و مسافر را شامل می‌شود اینست که اقدامات دولت باید در جهت انتقال کنترل‌ها و نظارت‌های لازم به مدیریت بخش خصوصی پیش برود. یعنی شرایط بنحوی فراهم شود تا مدیریت بخش خصوصی نیاز به کنترل مجموعه‌ها و افراد تحت پوشش را عملاً احساس نماید و حتی می‌توان گفت منافع اقتصادی خود را در رابطه تنگاتنگ با عملکرد خود ببینند. البته حصول به این امر با تعدد و عدم انسجام واحدهای کوچک فعال در صنعت حمل و نقل، سخت و نیازمند زمان می‌باشد؛ پس لازم است واحدهای و شرکت‌های کوچک تحت نظارت یک مدیریت واحد در هم ادغام شده و به ارایه خدمات پیردازند. در این حالت دسترسی به مدیریت پاسخگو یا همان مرجع رفع نارسایی‌ها بسیار راحت تر خواهد بود و مدیریت بخش خصوصی لازم می‌بیند افراد و مجموعه‌های تحت پوشش خود را تحت نظارت مؤثر قرار دهد. همچنین بخش دولتی نه تنها نقش نظارتی خود را حفظ می‌کند بلکه آن را تقویت خواهد نمود.

اگر بخواهیم خدمات مسافرت با یک وسیله عمومی را به دو مرحله تهیه بلیت و حین سفر تقسیم نماییم، وجود شرکت‌های توانمند در هر یک از این دو مرحله می‌تواند در ارتقاء سطح کیفی خدمات سفر مؤثر و مفید باشد. بدیهی است تهیه بلیت مسافرت از شرکت‌هایی که امکانات گسترده‌ای به لحاظ جغرافیایی و تکنولوژیکی دارند علاوه بر اینکه راحت تر است، می‌تواند در کاهش ترافیک شهری نیز مؤثر واقع شود. همچنین در طول سفر می‌توان خدمات بهتر و مطلوبتری را انتظار داشت. بدیهی است در این حالت شرکت‌هایی که از امکان ارایه خدمات مناسب برخوردارند، تقویت و شرکت‌هایی با عملکرد ضعیف، بتدریج از بخش حمل و نقل حذف خواهند شد، مهمن تر اینکه در صورت بروز مشکل می‌توان برای احقيق حقوق تضییع شده سریعتر اقدام نمود.

دیابت یا مرض قند

دکتر اسدالله حبیب
 فوق تخصص غدد، متابولیسم و رشد

DIABETES

حاملگی بیبودی حاصل می شود. زنان مبتلا به دیابت حاملگی احتمال ابتلاء به دیابت در سالهای آتی را خواهد داشت.

۴- دیابت نوزادی؛ در این نوع دیابت فرد در ۶ ماهه‌ی اول زندگی مبتلا به مرض قند می شود. این نوع دیابت بسیار نادر است ولی در صورت بروز بار روانی سنگینی به خانواده تحمیل خواهد کرد.

معرفی بیماری قند نوع ۱:

دیابت نوع ۱؛ از شایع‌ترین بیماری‌های مزمون در کودکان است. علت این بیماری تخریب سلول‌های بتا پانکراس و در نتیجه از بین رفتن تولید انسولین در بدن است. غالباً در کودکان تظاهر می‌کند ولی در ۲۵ درصد موارد شروع بیماری در بالغین است. این بیماری؛ شایع‌ترین نوع دیابت در کودکان است و در آمریکا ۷۵ درصد موارد دیابت در افراد زیر ۱۹ سال را شامل می‌شود.

همه گیرشناختی

میزان بروز این بیماری بر اساس منطقه جغرافیایی، سن، جنس، سابقه‌ی خانوادگی و نژاد متفاوت است.

• **نوع جغرافیایی:** در اروپا و چین هرچه از خط استوا دورتر شویم میزان بروز این بیماری افزایش می‌یابد ولی این میزان تفاوت بر اساس دوری از استوا در آمریکا مشاهده نمی‌شود. زمانی که فردی از یک منطقه باشیع کم به منطقه‌ایی باشیع زیاد مهاجرت می‌کند، میزان شیوع بر اساس کشور مقصد افزایش می‌یابد؛ این امر نشان می‌دهد عوامل محیطی در میزان بروز بیماری دخالت دارند. بیشترین میزان بروز مربوط به کشور فنلاند با بروز ۳۷ به ازای ۱۰۰۰۰۰ نفر جمعیت زیر ۱۵ سال و ساردينیا با میزان بروز ۴۵ به ازای هر ۱۰۰۰۰۰ نفر جمعیت زیر ۱۵ سال است.

به افزایش قند خون بیماری دیابت گفته می‌شود. قند خون طبیعی در یک فرد سالم در حالت ناشتا کمتر از ۹۹ میلی گرم در دسی لیتر خون است. ناشتا به حالتی اطلاق می‌شود که فرد به مدت ۸ ساعت غذا و مایعات کالری دار نخورده باشد. اگر قند خون ناشتا شما بین ۱۰۰ تا ۱۲۵ میلی گرم در دسی لیتر باشد شما مبتلا به دیابت شده‌اید و احتمال ابتلای شما به دیابت در سالهای بعد بسیار زیاد است و اگر قند خون ناشتا شما ۱۲۶ و یا بیشتر است هم اکنون مبتلا به مرض قند هستید!

بیماری قند را به ۴ دسته تقسیم می‌کنند:

۱- مرض قند نوع ۱؛ در این نوع بیماری توانایی سلول‌های تولید کننده انسولین از بین رفته است. درمان این نوع مرض قند صرفاً تزریق انسولین است و مصرف قرص‌های خوراکی بسیار ایده‌آمدن است. این مقاله به معرفی دیابت نوع اول خواهد پرداخت.

۲- مرض قند نوع ۲؛ در این بیماری توانایی تولید انسولین بطور نسبی کاهش یافته ولی مشکل اصلی بوجود آمدن مقاومت به انسولین در سلول‌های بدن است. افزایش وزن و بی تحرکی از عوامل اصلی افزایش استعداد ابتلاء به این بیماری است. این نوع دیابت بیش از ۹۰ درصد کل موارد دیابت را شامل می‌شود. درمان این نوع مرض قند رعایت رژیم غذایی، تغییر در شیوه‌ی زندگی و افزایش فعالیت فیزیکی، کاهش وزن و مصرف داروهای خوراکی است. ۱۰ درصد مبتلایان به این نوع مرض قند در دوران بیماری نیاز به تزریق انسولین پیدا خواهند کرد.

۳- دیابت حاملگی؛ در این نوع بیماری فرد قبل از حاملگی سالم است و در طی دوران حاملگی بخصوص در نیمه‌ی دوم مدت زمان حاملگی قند خون افزایش یافته و بعد از خاتمه‌ی

درمان مرض قند نوع دو رعایت رژیم غذایی، تغییر در شیوه زندگی و افزایش فعالیت

فیزیکی، کاهش وزن و مصرف داروهای خوراکی است.

- شانس بروز در کودکان پدران و مادران مبتلا ۳۰ درصد است.
- شانس بروز در برادران و خواهران کودک مبتلا ۳ تا ۶ درصد است.
- شانس بروز در کودکان دوقلوی غیر همسان، اگر یکی مبتلا باشد ۸ درصد است.
- شانس بروز در دوقلوهای یکسان، اگر یکی مبتلا باشد ۳۰ تا ۵۰ درصد است.

• عوامل محیطی:
در افراد مستعد، برخورد با یک یا چند عامل محیطی می‌تواند باعث شروع پاسخ‌های ایمنی شود که در نتیجه‌ی آن سلول‌های بتا تخربی می‌شود. اما این عوامل محیطی چه هستند؟

هنوز بطور دقیق نمی‌توان در مورد عوامل محیطی دخیل در بروز دیابت نوع یک اظهارنظر کرد ولی عوامل زیر در مظان اتهام قرار دارند.

- عفونت‌های ویروسی، بخصوص انتروپیروس‌ها
- واکسن‌ها
- رژیم غذایی، بخصوص مصرف شیر گاو در ماههای اول تولد
- وضعیت اقتصادی و اجتماعی بهتر
- چاقی
- کمبود ویتامین D

عوامل مریب به قبل از تولد مانند سن مادر، سابقه‌ی مسمومیت حاملگی، زردی نوزادی و وزن کم در زمان تولد - تغییرات فصلی؛ میزان بروز بیماری در فصل‌های سرد سال نسبت به فصل‌های گرم بیشتر است. در بعضی مطالعات تغییرات فصلی در میزان بروز مشاهده نشده و در بعضی دیگر میزان بروز در فصل گرم بیشتر بوده است.

این میزان بروز ۴۰۰ برابر میزان بروز در کشورهایی مانند ونزوئلا و بعضی مناطق چین است که برابر ۱ تا ۵ مورد به ازای ۱۰۰۰۰۰ نفر جمعیت زیر ۱۵ سال است.

• سن و جنس: بیشترین میزان بروز مربوط به دو گروه سنی ۴ تا ۶ سال و ۱۰ تا ۱۴ سال (مراحل اولیه بلوغ) است. ۴۵ درصد موارد بروز مربوط به زیر ۱۰ سال است.

با وجودی که بروز بیماری‌های خودایمنی در دختران شایع‌تر است ولی در مورد دیابت نوع ۱ تفاوتی بین دختران و پسران وجود ندارد.

افزایش بروز

میزان بروز دیابت نوع یک در مقیاس جهانی در حال افزایش است. این میزان افزایش در اروپا، خاورمیانه و استرالیا سالانه ۲ تا ۵ درصد است. علت این افزایش مشخص نیست. اگر افزایش عمده‌ای در کودکان زیر ۵ سال اتفاق می‌افتد. اگر این افزایش بروز به همین ترتیب ادامه یابد، در فاصله‌ی سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۲۰ میزان شیوع این بیماری در اطفال زیر ۵ سال دو برابر خواهد شد.

عوامل خطر

عوامل ژنتیکی و محیطی در بروز بیماری دیابت نوع ۱ دخالت دارند.

• عوامل ژنتیکی:

- میزان بروز این بیماری در فامیل درجه یک افراد مبتلا نسبت به دیگران بیشتر است.
- شانس بروز در افراد بدون سابقه‌ی خانوادگی ۴ درصد است.
- شانس بروز در کودکان مادران مبتلا ۱ تا ۴ درصد است.
- شانس بروز در کودکان پدران مبتلا ۳ تا ۸ درصد است.

اطراف مقدع بخصوص در دختران اشاره کرد.
همچنین افزایش قند خون، ممکن است به اختلالات انکساری عدسی چشم منجر شده و اختلال در دید بوجود آورد. این اختلال دید موقتی است و با درمان دیابت بهبود می‌یابد.

کتواسیدوز دیابتی:

دومین فرم شایع تظاهر بیماری است؛ علائم در ابتدا مانند فرم کلاسیک ولی بسیار شدیدتر است. علاوه بر پرنوشی، پرادراری و کاهش وزن علایمی همانند استشمام بوی استون از دهان، خواب آلودگی و بی حالی شدید نیز دیده می‌شود. دیابت نوع یک در ۳۵ درصد موارد بصورت کتواسیدوز دیابتی تظاهر می‌کند. در کودکان زیر ۶ سال و در جوامع با وضعیت اقتصادی اجتماعی پایین میزان بروز به صورت کتواسیدوز بیشتر است. کودکان مبتلا به کتواسیدوز دیابتی حتماً باید در بیمارستان بستری شوند و مورد مداوا قرار بگیرند.

شروع بصورت فاقد علامت:

دیابت نوع یک در شیرخواران نادر است و غالباً دیابت این گروه سنی نوع یک نیست و عموماً به علت اختلالات ژنتیکی که منجر به کاهش تولید انسولین می‌شود بوجود می‌آید.

کودکان در سن پایین مستعد از دست دادن آب بدن به میزان زیاد هستند زیرا توانایی بدست آوردن مایعات برای جبران آب از دست رفته را ندارند؛ به عبارت دیگر نوزادان وابسته به مادر خود هستند و چنانچه مادر موضوع پرادراری شیرخوار را زود متوجه نشود و در صدد جبران تشنجی بر نیاید، بدن آب زیادی از دست می‌دهد. درحالیکه کودکان بزرگتر خود قادر به نوشیدن و بدست آوردن مایعات هستند بنابراین، امکان از دست دادن آب بصورت شدید در آنها کمتر است. به همین علت دیابت در کودکان زیر ۶ سال بیشتر بصورت کتواسیدوز تظاهر می‌کند. در اطفال زیر ۲ سال عفونت‌های قارچی ناحیه پوشک می‌تواند یکی از علایم بالا بودن قند خون باشد.

علائم بیماری

تظاهر این بیماری به ۳ شیوه است:

- شروع بصورت کلاسیک
- شروع بصورت کتواسیدوز
- شروع بصورت بیماری فاقد علامت

شروع بصورت کلاسیک:

این نوع شایع ترین فرم تظاهر بیماری است. علایم بیماری عبارتند از:

۱- پرادراری: زمانی که قند خون به ۱۸۰ میلی‌گرم و یا بیشتر بررسد بصورت پرادراری تظاهر می‌کند. دفع قند (گلوکز) در ادرار باعث از دست دادن مقدار زیادی آب و املاح می‌شود و در ابتدا کودکی که شب‌ها برای ادرار بیدار نمی‌شده، بیدار می‌شود یا در مواردی شب ادراری بوجود می‌آید. حتی در موارد شدید کودک در روز هم خود را خیس می‌کند.

۲- پرנוشی: پرادراری باعث از دست دادن مقدار زیادی آب و املاح می‌شود و در نتیجه حس تشنجی در فرد تحریک می‌شود و بیمار از دست دادن آب بدن را با خوردن مقدار زیادی آب جبران می‌کند.

۳- کاهش وزن: به علت از دست رفتن مقدار زیادی از آب بدن و همچنین دفع مقدار زیادی از گلوکز، وزن بیمار پیوسته کاهش می‌یابد. به علت کمبود انسولین مقدار زیادی از چربی‌های بدن و پروتئین‌ها تخریب می‌شود تا در کبد صرف ساختن قند شود. این قندهای اضافی در ادرار دفع خواهد شد. در ابتدا اشتها افزایش می‌یابد و فرد با پرخوری از دست دادن مایعات و گلوکز را جبران می‌کند، ولی با پیشرفت بیماری میزان از دست دادن، از میزان خوردن بیشتر می‌شود و در نتیجه وزن پیوسته کاهش می‌یابد. در موارد بروز دیابت پیشرفت و درمان نشده؛ انباشت مواد کتونی و افزایش اسموالیتی خون باعث بی‌اشتهايی و حتی تهوع و استفراغ می‌شود که به کاهش وزن بیشتری می‌انجامد.

از تظاهرات دیگر می‌توان به عفونت‌های قارچی تناسلی و

یاد و خاطره

زندگی تکرار فرداهایی است
می رسد روزی که فردا نیستیم
آنچه می ماند فقط نقش نکوست
نقش ها می ماند و ما نیستیم

یادشان بخیر؛ یاد همه آن هایی که دیروز بودند و امروز نه...
همان هایی که لحظه تمویل سال، عید زمان را به ایشان تبریک گفتیم و امسال تنها با خواندن فاتحه ای یادشان می کنیم.
کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان فارس، درگذشت همکاران فقید خود را به خانواده های ایشان و
اعضای کانون تسلیت عرض می نماید.

زنده یاد سرهنگ گریم شریف

سال تولد و وفات: ۱۳۹۸ - ۱۳۲۸

تحصیلات و رشته دانشگاهی: لیسانس علوم قضایی از دانشکده افسری
مشاغل و پست های مورد تصدی:

- فرمانده پلیس راه اکبرآباد

- فرمانده پلیس راه چنارشاھیجان فارس

- فرمانده پلیس راه مرند- تبریز

- رئیس تصادفات اداره راهنمایی و رانندگی شهرستان شیراز

- کارشناس رسمی دادگستری استان های فارس، بوشهر، کهگیلویه و بویر احمد

سال ورود به کارشناسی: ۱۳۷۰

مدت زمان همکاری با کانون کارشناسان: ۲۸ سال

زنده یاد مهندس علیمردان برامکی

سال تولد و وفات: ۱۳۹۸ - ۱۳۵۱

تحصیلات و رشته دانشگاهی: دانشجوی دکتری در رشته زراعت
مشاغل و پست های مورد تصدی:

- کارشناس مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان ممسنی و رستم

- کارشناس رسمی دادگستری استان فارس

سال ورود به کارشناسی: ۱۳۹۰

مدت زمان همکاری با کانون کارشناسان: ۸ سال

نگاهی به مهم ترین اقدامات کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان فارس در سال ۱۳۹۷

در سال گذشته تلاش های فراوانی با هدف برگزاری جلسات هماندیشی با تمامی مسئولینی که با کانون کارشناسان در ارتباط هستند، بعمل آمد که در این راستا کانون؛ بعضاً موفق به برگزاری بیش از ده جلسه با برخی از آنان نیز شده است.

هدف از برگزاری این جلسات تعامل و همکاری دو جانبی بین کانون و مجموعه قضایی و اداری استان و معرفی توانمندی های کانون کارشناسان به مدیران استان بوده است. همانگونه که در مجمع عمومی سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ اعلام گردید؛ اولویت هیأت مدیره کانون در سال ۱۳۹۷ نیز علاوه بر تعامل با مجموعه مدیریتی استان خصوصاً مجموعه دادگستری استان و نهادهای نظارتی، پیگیری ارجاع کارهای کارشناسی به کانون و توزیع کار از طریق سیستم ارجاع کار کانون بود که در این زمینه تاکنون اقدامات بسیار خوبی انجام شده است.

در ادامه خلاصه ای از اقدامات انجام شده در مجموعه کانون کارشناسان تقدیم حضور می گردد:

برگزاری جلسات متعدد با مسئولین قضائی و اجرائی استان در سال گذشته

برگزاری چندین جلسه با رئیس کل محترم دادگستری استان و پیگیری امور کانون

۱- در سال های گذشته، آقای دکتر القاصی مهر در جهت رعایت عدالت در ارجاع کار به کارشناسان اقدامات مؤثری از جمله ابلاغ بخشنامه به ادارات، شوراهای حل اختلاف و کمیسیون های ماده ۱۰۰ بمنظور خودداری از ارجاع مستقیم کار به کارشناسان انجام دادند که جا دارد به نیکی از ایشان یاد نموده و برای ایشان در مسئولیت جدید آروزی توفيق نماییم.

۲- جلسات متعدد با مسئولین قضائی استان از جمله معاونین رئیس کل، رؤسای مجتمع های حقوقی، خانواده، تصادفات، دادسرها و دادگاه های کیفری، دادستان، رئیس دادگاه تجدید نظر، رئیس شورای حل اختلاف استان و بعضی از رؤسای مجتمع های حل اختلاف

۳- برگزاری جلسات متعدد با مدیران اجرایی استان از جمله معاونت هماهنگی امور عمرانی استانداری، مدیران کل سازمان بازرگانی، ثبت اسناد و املاک، دیوان محاسبات، شهردار شیراز و معاونین ایشان خصوصاً معاون مالی و اداری و مدیر کل املاک شهرداری، مدیر عامل شرکت عمران صدرا، مدیر کل و معاونین اداره کل راه و شهرسازی، مدیر کل اوقاف و امور خیریه، بعضی از اعضای شورای اسلامی شهر شیراز، مدیران بانک ها و رئیس اجرایی ثبت و دیگر مدیران استان

۴- شرکت در جلسات شورای حفظ حقوق بیت المال در دادگستری استان با حضور مدیران ارشد استان با توجه به پذیرش کانون به عضویت این شورا در سال ۱۳۹۶

۵- شرکت در جلسات کارگروه حقوقی اقتصاد مقاومتی

۶- برگزاری جلسه با هیئت رئیسه گروه های کارشناسی در تاریخ ۹۷/۱/۲۷ و ۹۷/۷/۲۳ و ۹۷/۷/۲۲ و برگزاری جلسات بصورت جداگانه با بعضی از هیئت رئیسه ها در طول سال

۷- امضای صورتجلسه با اداره کل کار، رفاه و تامین اجتماعی که مقرر گردید؛ کلیه تشکل های کارگری و کارفرمائی بویژه تشکل های پسر شمار، شش ماه پس از برگزاری مجامع خود نسبت به مراجعته به کانون کارشناسان رسمی دادگستری و دریافت گزارش حسابرسی مالی از کارشناس رسمی اقدام نمایند و اجرای انتخابات و برگزاری مجامع عمومی آن تشکل ها صرفاً پس از ارائه گزارش کانون به اداره کل صورت پذیرد.

برگزاری جلسات متعدد با مسئولین قضائی و اجرائی استان در بهار ۱۳۹۸

در سال جاری جلساتی با مدیران اجرایی استان از جمله استاندار فارس، معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری، شهردار شیراز، رئیس کل دادگستری فارس، نماینده شیراز در مجلس شورای اسلامی و رؤسای بعضی از مجتمع‌های قضائی استان و شهرستان برگزار شد.

عملکرد کانون در هنگامه وقوع سیل

در بحث وقوع سیلاب دروازه قرآن و شهرک سعدی، کانون کارشناسان فارس بر اساس وظیفه انسانی و اجتماعی که به عهده داشت بدون اخذ هرگونه وجهی بطور جدی وارد عمل شد. در روز ششم فروردین ماه، طرف مدت ۲۴ ساعت، تعداد ۱۷۷ خودرو خسارت دیده توسط کارشناسان محترم رشته وسایط نقلیه زمینی و پس از آن تعداد بیش از ۵۰ خودرو مورد کارشناسی واقع شد. همچنین توسط کارشناسان محترم سایر رشته‌ها از جمله کارشناسان رشته لوازم خانگی و اداری، راه و ساختمان و سایر رشته‌ها تعداد زیادی منزل مسکونی خسارت دیده کارشناسی شد که آمار آن به شرح جدول زیر است:

ردیف	رشته کارشناسی	تعداد
۱	اموال منقول (لوازم اداری و خانگی)	۲۵۹
۲	امور وسایط نقلیه زمینی (دروازه قرآن، سعدی و سایر مناطق)	۲۲۸
۳	راه و ساختمان	۹۰
۴	دامپروری و دامپزشکی	۱۰
۵	برق، ماشین آلات و تأسیسات کارخانجات	۸
۶	صنایع چوب	۶
۷	تأسیسات ساختمانی	۵
۸	کامپیووتر و فناوری اطلاعات	۵
۹	مواد غذایی و مسمومیت‌های ناشی از آن	۵
۱۰	برق، الکترونیک و مخابرات	۲
۱۱	چاپ و چاپخانه	۱
۱۲	مهندسی آب	۱
۱۳	کشاورزی و منابع طبیعی	۱
۱۴	امور پزشکی	۱
	جمع	۶۲۲

ضمناً در بحث مشخص شدن علت وقوع سیل و مسئولیت ارگان‌ها و نهادهای مختلف از طرف سازمان بازرسی و شورای اسلامی شهر شیراز با کانون مکاتباتی صورت گرفته است که کارگروهی مرکب از ۱۱ کارشناس مهندس مجرب تشکیل و بصورت فشرده در حال بررسی موضوع می‌باشند که گزارش بزودی آماده ارسال به مراجع مربوطه خواهد شد.

مروجی بر مراسم بزرگداشت روز کارشناس سال ۱۳۹۷

برگزاری مراسمی باشکوه و قابل توجه در کشور با حضور اکثر مسئولان قضایی و اجرایی استان به همراه بازتاب گسترده آن در جراید، خبرگزاری‌ها و صدا و سیمای مرکز فارس، بطوری که یکی از مسئولین استان در سخنان خود اشاره کردند: "ترکیبی که در فضای این سالن قرار دارد یک ترکیب بسیار وزین و ارزشمند است، هم از منظر حضور مقامات در جلسه که شاید در کمتر جلسه‌ای اینقدر مقامات قضائی حضور داشته باشد و دیگر از منظر دانش ارزشمندی که کارشناسان حاضر در جلسه بیوژه پیشکسوتان محترم دارند و همینطور از منظر حقوق اساسی و اداری مملکت که از بین مسئولین قوه مجریه و هم قوه قضائیه و قوه مقننه در کنار هم هستند".

• پخش کلیپ گرامیداشت یاد ۴ تن از کارشناسان که در سال قبل از برگزاری مراسم روز کارشناس (سال ۹۷) به رحمت ایزدی پیوسته اند.

• تقدیر از شش تن از پیشکسوتان کانون فارس همزمان با این مراسم

• درج پیام تبریک روز کارشناس در روزنامه خبر

فعالیت‌های کانون و خدمات

• افزایش ۱۰۱/۲ درصدی کارهای ارجاعی از طرف کانون به کارشناسان در سال ۹۷ نسبت به سال گذشته

• ادامه فعالیت مشاور حقوقی در کانون کارشناسان در سال ۹۷ همانند سال گذشته

• انعکاس اخبار کانون در سطح وسیع توسط واحد روابط عمومی

• اخذ مجوز فصلنامه دیدگاه کارشناس از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

• چاپ یک شماره خبرنامه کانون و دو شماره نشریه "دیدگاه کارشناس" و توزیع آن در سطح کانون‌های کارشناسان سراسر کشور و تمام مراکز قضایی و اجرایی استان که مورد استقبال مسئولین استان و رؤسای کانون‌های سراسر کشور قرار گرفت.

• چاپ سرسیید و توزیع آن همراه با نشریه "دیدگاه کارشناس" در بین تمام مراجع قضایی استان، ادارات و همکاران

• ارسال کارت تبریک نوروز به همراه سرسیید برای کلیه مدیران استان همچون سال‌های گذشته با هدف شناساندن کانون که اثربخش بوده و پاسخ‌های دریافتی از سوی مسئولین نشان از معرفی کانون و توانمندی‌های آن در میان بخش‌های اداری و قضایی استان دارد.

• طراحی لباس فرم برای کارمندان کانون

• برگزاری مصاحبه عقیدتی پذیرفته شدگان آزمون سال ۱۳۹۵ استان‌های فارس، بوشهر و کهگیلویه و بویراحمد توسط کمیسیون ماده ۱۳ در کانون استان که در این راستا از ۷۶۴ نفر مصاحبه بعمل آمد.

• برگزاری مراسم اتیان سوگند ۲۸ نفر از کارشناسان جدید

• برگزاری جلسات متعدد در خصوص زمین‌ها و املاک کانون

• خرید کارت استخر و توزیع بین همکاران (باتخفیف ۵۰ درصد)

• انعقاد قرارداد با رستوران و تالار پذیرایی مخابرات و مرکز رفاهی دانشگاه شیراز با تخفیف ویژه برای همکاران

• انعقاد قرارداد با مؤسسه بعثت با هدف ادامه همکاری آموزشی این مؤسسه و کانون به همراه پیش‌بینی امکان پذیرایی مناسب از جمله تهیه نهار، شام و خوابگاه برای همکاران (دوره‌های تفسیر عکس‌های هوایی در این موسسه برگزار می‌گردد).

• امضای تفاهم نامه با پزشک جراح و متخصص بیماری‌های چشم، تخفیف خرید عینک، قرارداد تخفیف آزمایشگاه ویژه کارشناسان و کارکنان کانون، امضای تفاهم نامه تخفیف با کلینیک دندانپزشکی، امضای تفاهم نامه با مؤسسه فرهنگی و هنری مهستان سروش در زمینه آموزش‌های هنری و برگزاری جشنواره‌های فرهنگی

• انعقاد قرارداد بیمه تکمیل درمان با شرکت بیمه معلم

• ارسال تاج گل و درج آگهی در روزنامه خبر و اطلاع رسانی از طریق پیامک و شبکه‌های اجتماعی به کارشناسان برای اظهار همدردی با همکارانی که بستگان درجه ۱ آنها به رحمت ایزدی پیوسته اند.

• درج پیام تبریک در روزنامه خبر به مناسب انتصاب کارشناسان به مسئولیت‌های استانی

فعالیت‌های واحد پذیرش کانون در سال ۹۷

- افزایش صلاحیت کارشناسان: ۲۶۱ مورد
- تمدید پروانه کارشناسی: ۵۲۳ مورد
- صدور کارت شناسایی: ۴۰۲ مورد
- صدور / تجدید / المتنی پروانه: ۲۹ مورد
- توسعه حوزه کارشناسی: ۱۹۷ مورد

• معرفی کارآموزان کارشناسی جدید از سوی شورای عالی و تشکیل پرونده و معرفی به مربی: ۱۷۲ نفر

فعالیت‌های واحد دادسرای و دادگاه در سال ۹۷

علت عمده شکایات واصله به کانون شامل عدم ارائه نظریه کارشناسی در تاریخ مقرر و عدم حضور بموضع جهت اجرای قرار کارشناسی بوده است؛ اما در همین رابطه می‌توان به موارد دیگری از قبیل انجام کارشناسی با وجود جهات رد قانونی، اظهار نظر خارج از صلاحیت کارشناسی، نقض قوانین و مقررات در اظهار نظرهای کارشناسی، اخذ وجه مازاد بر تعریفه و سوء رفتار خلاف شیوه‌نامه شغلی نیز اشاره کرد.

در سال ۱۳۹۷ تعداد کل آراء صادره در دادگاه انتظامی ۹۲ مورد بوده است که از این تعداد ۶۶ مورد برائت و ۲۶ مورد نیز منجر به محکومیت شده است.

ارائه راهکارهای مناسب بمنظور جلوگیری از طرح شکایت از کارشناسان

- ۱- مطالعه مفاد قرار کارشناسی و اظهار نظر در چهارچوب قرار صادره
- ۲- بازدید از محل دعوی با حضور طرفین دعوی
- ۳- بررسی دقیق و کامل اسناد و مدارک و استماع اظهارات طرفین دعوی
- ۴- بررسی اصل مدارک و مستندات و تطبیق آن‌ها با تصاویر یا کپی‌های ابرازی طرفین دعوی
- ۵- درخواست استمهال و رساندن مراتب به عرض مقامات قضایی؛ درصورت نیاز به بررسی بیشتر موضوع کارشناسی
- ۶- ارسال نظریه کارشناسی از طریق پست در صورت عدم مراجعت بموضع متقاضی برای اخذ نظریه
- ۷- بمنظور جلوگیری از اطاله دادرسی، درصورتیکه امکان حضور در جلسه دادگاه میسر نباشد، قبل از تاریخ اجرای قرار، مراتب لازم کتاباً از طریق فاکس یا پست به مرجع مربوطه اطلاع رسانی شود.
- ۸- درصورت داشتن جهات رد مراتب کتاباً و سریعاً اعلام گردد.
- ۹- درصورت عدم هماهنگی متقاضی چند روز قبل از اجرای قرار، کارشناس مراتب را به شعبه مربوطه اطلاع داده و کسب تکلیف نماید.
- ۱۰- کلیه دستمزدهای کارشناسی می‌بایست به حساب کانون کارشناسان تودیع گردد و کارشناس از دریافت دستمزد بصورت دستی یا از طریق کارت خودداری نمایند.
- ۱۱- با توجه به اینکه دستمزدهای کارشناسی بصورت علی‌الحساب بوده، مابه التفاوت دستمزد کارشناسی می‌بایست بصورت کتبی به دادگاه ارجاع دهنده اعلام و درصورت موافقت مقام قضائی به حساب کانون واریز گردد.

گزارش مالی کانون

در سال ۱۳۹۷ درآمدهای کانون افزایش قابل توجهی یافته بطوریکه درآمد عملیاتی و غیر عملیاتی در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ به میزان ۴۷/۴۲ درصد افزایش یافته است و این درحالی است که هزینه‌های کانون به نسبت سال قبل از آن، به میزان ۲۴/۵۷ درصد افزایش داشته است.

اقدامات صورت گرفته در شورای عالی در سال ۹۷

- تهیه و تصویب تعریفه کارشناسی و ارسال به قوه قضائیه و پیگیری انجام مراحل تصویب از سوی رئیس محترم قوه قضائیه
- اصلاح نظام نامه ها بویژه نظام نامه توسعه حوزه جغرافیایی
- حل مشکلات کارشناسان رشته گیاه پزشکی و نقشه برداری
- ضمناً تلاش براین است که با همکاری شواری عالی و سایر استان ها این روز در تقویم رسمی کشور نیز ثبت شود.

فعالیت های واحد آموزش

با توجه به جایگاه ویژه آموزش در برنامه های هیئت مدیره کانون و بمنظور تقویت جایگاه هیئت رئیسه گروه های کارشناسی برنامه های آموزشی کانون در سال ۹۷ در دو محور دوره های عمومی ویژه کارآموزان و دوره ها و سمینارهای تخصصی ویژه کارشناسان دنبال گردید که با توجه به عدم اعلام نتایج قطعی پذیرفته شدگان آزمون سال ۹۵ تا اواسط نیمه دوم سال ۹۷ صرفاً یک دوره آموزش عمومی با ظرفیت ۵۵ نفر در بهمن و اسفند سال ۹۷ برای کارآموزان برگزار گردید. با توجه به تعامل واحد آموزش با هیئت رئیسه گروه های کارشناسی، دوره ها و سمینارهای تخصصی فراوانی مطابق با اولویت بندی و پیشنهادات هیئت رئیسه این گروه ها در سال گذشته به شرح زیر اجرا شد:

جدول (۱) : عنوان دوره های عمومی

عنوان دروس	تعداد ساعت
اخلاق	۲
تشکیلات قضایی	۶
مقررات کارشناسی	۲
نظریه نویسی	۸
تصویبات و صلاحیت ها	۴
مالیات مستقیم	۴
نحوه محاسبه و پرداخت دستمزد کارشناسی	۴
پرونده های انتظامی	۲
قانون کانون کارشناسان	۴
آشنایی با کامپیوتر و امنیت فضای مجازی	۱۶
جمع	۵۲

برگزاری دوره های تخصصی مناسب با عنوان صلاحیت های تعریف شده در رشته های مختلف کارشناسی در سال ۱۳۹۷:

جدول (۲) : عنوان دوره های تخصصی برگزار شده

ردیف	عنوان دوره	رشته کارشناسی	مدت زمان دوره
۱	تفسیر عکس های هوایی (دوره سوم)	راه و ساختمان-کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۰
۲	تفسیر عکس های هوایی (دوره چهارم)	راه و ساختمان-کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۰
۳	اختلاف فی مابین کارفرمایان، مشاوران و پیمانکاران	راه و ساختمان و صنعت و فن	۱۰۰
۴	ارزیابی اراضی و املاک مسکونی	راه و ساختمان	۳۰
۵	اجاره بهاء و اجرت المثل اراضی و املاک مسکونی، سرقفلی و حقوق کسب و پیشه و تجارت	راه و ساختمان	۳۰

جدول (۳) : عنوان نشست های هم اندیشی تخصصی

ردیف	رشته کارشناسی	عنوان نشست تخصصی	تاریخ برگزاری
۱	حسابداری و حسابرسی	اولین نشست تخصصی با موضوع آشنایی با مقررات، دستورالعمل ها و بخشنامه های بانک مرکزی در ارتباط با وام های بانکی	۱۳۹۷/۰۴/۲۸
۲	حسابداری و حسابرسی	دومین نشست تخصصی رشته حسابداری با موضوع آشنایی با مقررات، دستورالعمل ها و بخشنامه های بانک مرکزی در ارتباط با وام های بانکی	۱۳۹۷/۰۵/۰۴
۳	حسابداری و حسابرسی	سومین نشست تخصصی با موضوع آشنایی با مقررات، دستورالعمل ها و بخشنامه های بانک مرکزی در ارتباط با وام های بانکی	۱۳۹۷/۰۵/۱۱
۴	حسابداری و حسابرسی	چهارمین نشست تخصصی با موضوع آشنایی با مقررات، دستورالعمل ها و بخشنامه های بانک مرکزی در ارتباط با وام های بانکی	۱۳۹۷/۰۵/۱۸
۵	حسابداری و حسابرسی	پنجمین نشست تخصصی با موضوع آشنایی با مقررات، دستورالعمل ها و بخشنامه های بانک مرکزی در ارتباط با وام های بانکی	۱۳۹۷/۰۵/۲۵
۶	حوادث ناشی از کار	نشست تخصصی رشته حوادث ناشی از کار	۱۳۹۷/۰۴/۲۸
۷	کشاورزی و منابع طبیعی	نشست هم اندیشی پیرامون مسائل مربوط به ارجاعات در امر تفسیر عکس های هوایی	۱۳۹۷/۰۳/۲۹
۸	لوازم خانگی و اداری	تحریر ترکه	۱۳۹۷/۰۱/۲۶
۹	راه و ساختمان	بررسی تأثیر قدرالحصمه عرصه در ارزیابی املاک با حضور اعضای شورای رشته	۱۳۹۷/۰۲/۰۲
۱۰	راه و ساختمان	اولین جلسه تأثیر کاربری در ارزیابی	۱۳۹۷/۰۲/۱۶
۱۱	راه و ساختمان	دومین جلسه تأثیر کاربری در ارزیابی	۱۳۹۷/۰۲/۳۰
۱۲	راه و ساختمان	اولین نشست تخصصی با موضوع تعیین میزان خسارت، درصد قصور در حوادث ناشی از گود بوداری	۱۳۹۷/۰۳/۱۲
۱۳	راه و ساختمان	دومین نشست تخصصی با موضوع تعیین میزان خسارت، درصد قصور در حوادث ناشی از گود بوداری	۱۳۹۷/۰۳/۲۰
۱۴	راه و ساختمان	نشست تخصصی کارشناسان در خصوص بررسی عناوین صلاحیت ها	۱۳۹۷/۰۳/۳۰
۱۵	راه و ساختمان	اولین نشست تخصصی پیرامون مبانی حقوقی تقسیم ترکه	۱۳۹۷/۰۴/۱۷
۱۶	راه و ساختمان	دومین نشست تخصصی پیرامون مبانی حقوقی تقسیم ترکه	۱۳۹۷/۰۴/۰۴
۱۷	راه و ساختمان	سومین نشست تخصصی پیرامون مبانی حقوقی تقسیم ترکه	۱۳۹۷/۰۴/۳۱
۱۸	راه و ساختمان	نشست تخصصی کارشناسان با موضوع استحکام بنا	۱۳۹۷/۰۵/۱۴
۱۹	راه و ساختمان	سومین جلسه نشست تخصصی کارشناسان در خصوص تأثیر کاربری در ارزیابی	۱۳۹۷/۰۶/۲۱
۲۰	راه و ساختمان	اولین نشست تخصصی رشته با موضوع تعیین و تعدیل اجاره بهاء	۱۳۹۷/۰۷/۰۹
۲۱	راه و ساختمان	دومین نشست تخصصی با موضوع تعیین و تعدیل اجاره بهاء	۱۳۹۷/۰۷/۱۶
۲۲	راه و ساختمان	سومین نشست تخصصی با موضوع تعیین و تعدیل اجاره بهاء	۱۳۹۷/۰۷/۳۰
۲۳	راه و ساختمان	چهارمین نشست تخصصی با موضوع تعیین و تعدیل اجاره بهاء	۱۳۹۷/۰۸/۰۷
۲۴	راه و ساختمان	پنجمین نشست تخصصی با موضوع تعیین و تعدیل اجاره بهاء	۱۳۹۷/۰۸/۲۷
۲۵	راه و ساختمان	ششمین نشست تخصصی با موضوع تعیین و تعدیل اجاره بهاء	۱۳۹۷/۰۹/۱۲
۲۶	راه و ساختمان	هفتمین نشست تخصصی با موضوع تعیین و تعدیل اجاره بهاء	۱۳۹۷/۰۹/۱۹
۲۷	راه و ساختمان	اولین نشست تخصصی با موضوع حق کسب و پیشه و سرقفلی	۱۳۹۷/۱۱/۰۲
۲۸	راه و ساختمان	هشتمین نشست تخصصی با موضوع تعیین و تعدیل اجاره بهاء (حل مثال های عددی)	۱۳۹۷/۱۱/۲۴
۲۹	راه و ساختمان	هشتمین نشست تخصصی با موضوع تعیین و تعدیل اجاره بهاء (حل مثال های عددی)	۱۳۹۷/۱۲/۰۱

جدول (۴): عنوانین سمینارهای آموزشی

ردیف	عنوان دوره	رشته کارشناسی	مدت زمان دوره
۱	تفسیر عکس های هوایی (دوره سوم)	راه و ساختمان-کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۰
۲	تفسیر عکس های هوایی (دوره چهارم)	راه و ساختمان-کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۰
۳	اختلاف فی مابین کارفرمایان، مشاوران و پیمانکاران	راه و ساختمان و صنعت و فن	۱۰۰
۴	ارزیابی اراضی و املاک مسکونی	راه و ساختمان	۳۰
۵	اجاره بهاء و اجرت المثل اراضی و املاک مسکونی، سرف Clawی و حقوق کسب و پیشه و تجارت	راه و ساختمان	۳۰

در پایان ذکر چند نکته ضروری به نظر می رسد:

- از کارشناسان محترم خواهشمند است در راستای تبدیل امر کارشناسی به یک جریان در استان و اثبات اقتدار و توان فنی کانون به جامعه، همکاری لازم را با کانون داشته باشدند.
- ضرورت دارد که کارشناسان با هوشیاری کامل به ارائه نظریه و ارزیابی های کارشناسی و همچنین ارائه آن ها در مهلت مقرر بمنظور رفع اطالة دادرسی اقدام کنند.
- حضور و یاری همه همکاران در کارهای هیئتی مورد تأکید می باشد.
- خط مشی آتی هیئت مدیره، در راستای تعامل با ریاست محترم کل دادگستری استان و محاکم و دادسراهای تداوم علمکرد بینیمه قبلی و افزایش کیفیت آن در سال جاری است که این امر مستلزم حضور و استقرار کارشناسان در صحنه و در کلیه مراجع قضایی و شورای های حل اختلاف و سایر مراجع ذیربسط است. از دیگر برنامه های هیئت مدیره کانون اقداماتی از قبیل: همکاری مداوم با شورای عالی کارشناسان، اجرای صحیح نظام نامه ها و دستورالعمل های آن شورا، برقراری ارتباط بیشتر با کانون های سایر استان ها، پیگیری افزایش صلاحیت ها با بهره برداری از علوم و تخصص های روز جهانی، استمرار دوره های آموزشی کارشناسان و جلوگیری از اظهار نظرهای کارشناسی مغایر و متفاوت با تخصص و رشته های کارشناسی می باشد.
- توفیق جامعه کارشناسی و اعتلای کانون عمدتاً حاصل دلسوزی ها، همکاری ها و نظرات صائب و تخصصی کارشناسان است و همواره اهتمام هیئت مدیره کانون شناساندن اهمیت این تلاش ها در مراجع قضایی و دستگاه های اجرایی استان و مجتمع و مجالس مختلف بوده است.

روابط عمومی کانون کارشناسان رسمی داکتری استان فارس

گزارش تصویری مجمع عمومی عادی کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان فارس

اردیبهشت ماه ۱۳۹۸

